

En skola utan besparingar

Liberalernas reviderade
årsplan för 2025

Eskilstuna är en fantastisk stad. Det finns mycket att vara stolt över och det är mycket som blivit bättre jämfört med förut. Där friheten växer, där växer människor och drömmar blir till verklighet. Det handlar om att gå till en bra skola med duktiga lärare som hjälper elever att nå sin fulla potential. En del elever vill bli arkitekter, vissa vill bli byggarbetare och andra vill jobba inom skolan. I vårt Eskilstuna får alla plats i vårt framtida samhällsbygge. Eskilstuna ska ge alla barn möjlighet att kunna forma sina liv, få möjlighet till en trygg uppväxt och framtid. Ingen ska lämnas utanför eller hållas tillbaka.

Sverige har gått igenom en tung, ansvarsutkrävande, ekonomisk tid. Under de senaste åren har inflationen tangerat och effekterna av detta har varit minst sagt påtagligt ekonomiskt för familjer såväl som kommuner och regioner. Inflationen påverkar direkt kommunens kostnader för pensionerna vilket har gjort att flera kommuner och regioner har känt sig tvungna att höja skatten för att klara av sina åtaganden. Liberalerna i Eskilstuna väljer att inte höja skatten, vi gör detta för att undvika att lägga ytterligare belastning på kommunens redan hårt kämpande familjer. Vi väljer att lägga en budget i balans, med ett noll i resultat.

Otryggheten i Eskilstuna påverkar många vardag. Sett till antalet invånare har Eskilstuna haft flest skjutningar i landet under de senaste åren. Det är vår tydliga uppfattning att man bättre måste klara av att kombinera de socialt förebyggande insatserna med de repressiva åtgärderna och en genomlysning av det förebyggande arbetet känns prioriterat så att vi ser att vi satsar våra resurser på rätt insatser. Vi behöver fånga upp barn med riskbeteende betydligt tidigare och börja arbeta med detta i förskoleåldern. Denna prövande period kommer att kräva ett starkt politiskt ledarskap för att vi ska komma ut starkare på andra sidan.

Skolan i Eskilstuna släpar efter. I snitt presterar Sverige betydligt bättre än vad Eskilstuna gör och den här utvecklingen är oacceptabel. Liberalerna har flera förslag för att förbättra skolan. Bland annat vill vi höja skolpengen och lärarlönerna samt satsa på mindre klasser och fler speciallärare på lågstadiet. Vi vill även införa förskoleklass i anpassad förskola då vi ser ett tydligt behov av att den elevgruppen får rätt förutsättningar från start och anpassad förskoleklass saknas idag i Eskilstuna kommun. Vi redovisar våra övriga skolsatsningar skolsatsningar utförligt i budgeten.

Omsorgen behöver utvecklas. Omsorgsverksamheten i Eskilstuna behöver bli skarpare. För att åstadkomma detta har vi bland annat förslag på att införa rätten att själv välja utförare av hemtjänst, inrätta ett demensboende för yngre samt säkerställa tryggheten genom att införa bakgrundskontroll vid arbete inom omsorg och LSS samt införa språkkrav vid anställning. De övriga förslagen och satsningarna redogör vi tydligare för längre ned i vår budget.

Trots att världen kontinuerligt, under en mycket lång tid, har blivit en bättre plats att bo på finns en del orosmoln i horisonten. Flertalet konfliktzoner runt om i världen, bland annat Ukraina, Israel och Syd kinesiska havet, utgör risker för Sverige och vår säkerhet. Eskilstuna kommun behöver vara beredd att göra sin del för att kunna hantera kriser och konflikter på hemmaplan.

Det ska vara lätt att flytta till eller bo i Eskilstuna. Vår stads mål ska naturligtvis vara att erbjuda en sverigeledande skola, vård och omsorg i en kommun där människor är trygga. Samtidigt får inte skatten i Eskilstuna utgöra en last för redan hårt pressade familjer. Det är därför av stor vikt att de investeringar som nu planeras inte får leda till att vi i framtiden behöver höja skatten för att möta upp de stora kapitalkostnader som följer.

Liberaler är realistiska framtidsoptimister. Vi blundar inte för dagens problem. Vi vet att de går att lösa. Med liberal politik skapar vi en starkare stad där barn går i bra skolor med duktiga lärare, där människor går till arbetet och känner framtidstro. Vi ska skapa en stad där vi känner oss trygga på gator och torg och där valfriheten präglar äldreomsorgen. Aldrig någonsin har Liberalerna behövts mer än nu i Eskilstuna. Sverige ska vara möjligheternas land och Eskilstuna ska vara möjligheternas stad. För alla.

Camilla Cederlöf
Gruppledare

Erika Rydja Sandvik
Vice gruppledare

Eva Karlsson
Fullmäktigeersättare

Johan Graff Andersson
Fullmäktigeersättare

Innehållsförteckning

Sammanfattning av Liberalernas

budget:..... 4

En kunskapsfokuserad skola..... 4

Ett Eskilstuna där du slipper vakna
till ljudet av sirener..... 5

En värdig omsorg..... 6

Utbildning – klassresan börjar i

klassrummet:..... 7

Förskolenämnden..... 7

Uppdrag till förskolenämnden:..... 8

Grundskolenämnden..... 8

Uppdrag till grundskolenämnden:..
10

Gymnasienämnden..... 11

Uppdrag till gymnasienämnden.. 12

Anpassad skola:..... 12

Ett tryggt Eskilstuna:..... 14

Kultur- och fritidsnämnden:..... 14

Ett starkt kulturliv..... 14

Idrotts- och föreningsliv – en
central livsnerv i Eskilstuna..... 15

Trygghet..... 15

Uppdrag till kultur- och
fritidsnämnden:..... 15

Socialnämnden:..... 17

Sociala insatser till barn och unga...
17

Missbruksvården..... 18

Uppdrag till socialnämnden:..... 19

Vård- och omsorgsnämnden:..... 20

En värdig äldreomsorg..... 20

Människor med
funktionsnedsättning..... 21

Uppdrag till vård- och
omsorgsnämnden:..... 22

Arbetsmarknads- och

vuxenutbildningsnämnden:..... 23

Uppdrag till arbetsmarknads- och
vuxenutbildningsnämnden:..... 24

Samhällsbyggnadsnämnden:..... 25

Uppdrag till

Samhällsbyggnadsnämnden..
26

Räddningstjänst- och

tillståndsnämnden:..... 28

Uppdrag till räddningstjänst- och
tillståndsnämnden..... 29

Torshälla stads nämnd:..... 30

Servicenämnden:..... 31

Uppdrag till Servicenämnden..... 31

De kommunala bolagen:..... 32

Uppdrag till kommunledningskontoret
33

Övergripande..... 33

Jobb och näringsliv..... 33

Utbildning..... 34

Trygghet och brottslighet..... 34

Sammanfattning av Liberalernas budget:

I Liberalernas budget för 2025 prioriterar vi skolan, tryggheten och omsorgen. Detta återspeglas i de ekonomiska prioriteringar vi gör. Nedan följer en sammanfattning av våra huvudsakliga prioriteringar vilket är skola, trygghet och en värdig omsorg.

En kunskapsfokuserad skola

I Liberalernas budget väljer vi att inte göra några besparingar eller ställa några effektiviseringskrav på skolan. Skolans ekonomi är ansträngd och då det är platsen för lärande och lägger grunden för framtiden måste den prioriteras och därför kan inte skolan användas som en budgetregulator utan skolan måste ses som en investering. En investering i barn och unga. En investering i Eskilstunas framtid.

Förskolan lägger grunden för framtida lärande och därför vill vi säkerställa att barngruppernas storlek inte blir för stora, framför allt i tider som denna när Eskilstuna kommun varslar och omplacerar personal inom förskolans verksamheter för andra året i rad. Kommande år ser ut att även det innehålla minskning på personal och därför tillskjuter Liberalerna pengar för att fler förskollärare ska kunna anställas utan att det ska ske på bekostnad av färre barnskötare i verksamheterna och större barngrupper. Vi behöver vara vaksamma på att lokaler inte försvinner och att kompetensförsörjningen vidhålls när det vänder och fler barn föds och ska ta del av förskolans verksamhet i framtiden. Eskilstuna kommun behöver se över det sätt de säkerställer trygghet och säkerhet för de barn som behöver särskilt stöd i förskolan.

Alla elever har rätt till en trygg skolmiljö fri från mobbning och störande mobiltelefoner. Skolan ska vara en plats för lärande och lärare ska få mer tid till undervisning genom att minska lärarnas administration. Vi vill även se över hur vi kan minska elevers digitala användande för ökad läs- och skrivförmåga. Genomlysning ska göras över lärarnas arbetsuppgifter i syfte att avlasta personal och frigöra tid till det pedagogiska arbetet. Varje elev i Eskilstuna ska ges rätt förutsättningar att lyckas i skolan. De elever som är i behov av extra stöd i skolan ska få det. Den anpassade skolan bör fortsättningsvis finnas på flera skolor i Eskilstuna kommun och inte hänvisade till enbart en som den nya organisationen medför. I och med att det sker en översyn av anpassad skola förutsätter Liberalerna att vårt förslag om att införa anpassad skola även i förskoleklass beviljas. För elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen ska särskilda insatser göras i form av extra läxhjälp, lovskola, särskilda undervisningsgrupper, tidiga stödinsatser. Vi ser även att det införs anpassad undervisning för elever med särskild begåvning så att de utmanas och stimuleras i sin undervisning. Ingen elev ska lämnas efter eller hållas tillbaka i Eskilstuna kommun.

En bra skola är biljetten till framtiden för alla barn, oavsett vilka förutsättningar man har med sig hemifrån. Det ska vara attraktivt att arbeta på skolor i Eskilstuna och vi vill ge lärare och personal på förskolor och skolor bättre arbetsvillkor och en bättre lönesättning. Vi vet att alla barn är olika och därför måste skolan anpassas bättre för elever i behov av särskilt stöd och elever som nyligen kommit till Sverige. Rätt stöd i skolan är en rättvisefråga- inte en kostnadsfråga. Det ska finnas tid för lärare och personal att se varje elev. Vi vill även satsa på elevhälsan för att möta utmaningen med ungas psykiska hälsa. Liberalerna vill även genomföra en kartläggning av hur utbrett det hedersrelaterade våldet och förtrycket är i våra skolor och ser det som en prioriterad fråga under 2025.

Ett Eskilstuna där du slipper vakna till ljudet av sirener

För att skapa ett tryggare Eskilstuna behöver vi kraftsamla och arbeta mot den gängkriminalitet som breder ut sig i en skrämmande hastighet. Vi vill införa fler väktare i områden som upplevs otrygga och även sätta upp fler kameror, vilket är en nödvändighet då många inte längre vågar vittna. Kriminaliteten och oroligheterna präglar Eskilstuna och de kriminella räds inte längre att skjuta mitt på dagen, i bostadsområden där oskyldiga vistas, bland lekande barn, i närheten av skolor och förskolor. För att förhindra nyrekryteringen behöver polis, skola och socialtjänst skapa ett tydligare samarbete och arbetet måste börja lägre ner i åldrarna. Unga som begår sitt första brott ska därför genomgå ett allvarssamtal med polis och socialtjänst i anslutning till begånget brott i syfte att informera om konsekvenser av sitt handlande och förhindra fortsatta kriminella handlingar. Socialsekreterare med full myndighetsutövning bör i större utsträckning arbeta mer operativt ute på fältet och även närvara när polis kör hem unga som omhändertagits som ett led i att arbeta med ungdomar som har ett riskbeteende.

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och våld i nära relation behöver intensifieras. Vi vill kartlägga hur utbrett det hedersrelaterade våldet är på våra skolor, vi vill att det ställs krav på föreningar som mottar föreningsbidrag så att de tydligt tagit avstånd mot hedersförtryck och har en upprättad plan för agerande om det upptäcks. Liberalerna vill även upprätta en jourtelefon för att snabbt kunna hjälpa de som behöver snabb hjälp vid utsatthet av våld och förtryck och vi måste öka kunskapen kring hur de som inte uppfyller heteronormen i hederskulturer utsätts. Vidare vill vi även säkerställa att fler lägenheter finns tillgängliga för de som söker skydd och flyr en relation präglad av våld. Där har KFAST ett extra stort ansvar att tillhandahålla lägenheter snabbt och utan inkomstkrav oavsett bostadsområde. Den som flyr en våldsam relation eller flyr från hedersrelaterat våld och förtryck ska omgående få tillgång till en lägenhet.

Liberalerna vill att alla som får anställning i Eskilstuna kommun, direkt anställning eller via bemanningsföretag, ska uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret. Eskilstuna kommun har ett stort ansvar som Eskilstunas största arbetsgivare att skydda våra invånare mot den kriminalitet som även breder ut sig inom kommunala verksamheter. Liberalerna har sen tidigare krävt utdrag ur belastningsregistret för de som anställs inom vård, omsorg och LSS men vi ser nu att behovet finns i hela kommunkonsernen.

En värdig omsorg

Vid anställning inom äldreomsorg och LSS ska det finnas såväl språkkrav för att säkerställa en trygg och säker omsorg där dokumentation och omsorg ges utan att misstag sker på grund av bristande kunskap i det svenska språket. Vi vill även öka personalkontinuiteten inom omsorgen och att det fortsättningsvis ges möjlighet att välja om man vill få matlådor levererade dagligen.

Vi vill förbereda en omstrukturering av äldreomsorgen och LSS-verksamheterna i syfte att skapa förutsättningar för kontinuitet, stabilitet, mer valfrihet och trygghet för vårdtagare och anhöriga. Kommunen ska aktivt arbeta för att öka statusen på vårddyrket och därigenom öka attraktiviteten inom dess yrkesområde. Ett mer aktivt arbete behöver genomföras i arbetet med en resursförstärkning i de kommunala verksamheterna och vi vill satsa mer på Anhörigcentrum och deras viktiga arbete. Den fortsatta brist på stöd till anhöriga som vårdar personer under 18 år är under all kritik och måste genast införas i större utsträckning än att enbart erbjuda hjälp från en barnkoordinator.

Vi behöver utveckla arbetet för dem med demens och som är i yngre ålder. Anpassat boende med aktiviteter och en miljö som passar barn behöver tas fram skyndsamt för allas möjlighet att leva i en familjenära relation.

Utbildning – klassresan börjar i klassrummet

Skolan behöver vara en plats där varje elev får förutsättningar att lyckas. Där är vi inte i dag. Utbildning är en av grundstenarna i vårt liberala demokratiska samhälle – och vi vill göra mer för att Eskilstuna ska ha ett utbildningsystem i världsklass. Det börjar i förskolan och hela vägen upp till universitetet och forskarnivå.

När vår skola är som bäst är den fantastisk – men allt för ofta brister den. Eskilstunas elever och lärare förtjänar en skolpolitik som vågar möta skolans utmaningar och som alltid sätter kunskap i första rummet.

För Liberalerna handlar kunskapsfokus i skolan om att alla barn och unga ska få förutsättningar att nå sin fulla potential. Likvärdighet för oss betyder att alla elever ska få växa. Elever som halkar efter ska få stöd, och elever som kan gå före ska få utmaningar. Det kräver en skolpolitik som står för kunskap, värnandet av lärarnas kunskapsuppdrag och som ser behovet av höga förväntningar på alla elever.

Det finns en direkt koppling mellan en ofullständig skolgång och högre sannolikhet för arbetslöshet. Arbetslösheten i Sverige behöver bli lägre och fler behöver klara av sin skolgång, därför behöver elever och studenter ha en hög närvaro.

Behandlingen vi ser av skolan i Eskilstuna just nu är under all kritik och vi liberaler hade aldrig accepterat det om vi hade styrt kommunen. Skolan är en investering i Eskilstunas framtid det är därför vi presenterar en budget som är fri från de besparingar Socialdemokraterna och Moderaterna föreslår.

Förskolenämnden

Liberalerna ser oroligt på de nedskärningar som nu sker inom förskolan och som riskerar att öka barngruppernas storlek och få minskad personaltäthet som konsekvens. Även om barnantalet minskar i förskolan är de varsel och omställningarna som nu sker väldigt stora och förväntas fortsätta kommande år. Barn med funktionsnedsättningar har blivit av med sina resurser och delårsrapporter visar att förvaltningen inte vet hur dessa nedskärningar kommer att påverka barn och personal. Liberalerna tillskjuter därför pengar för att möta de nedskärningar som sker och för att säkerställa att barngruppernas storlek och förbättra personalens arbetssituation.

Kommunen behöver arbeta aktivt för att få fler legitimerade förskollärare i våra verksamheter. Idag ligger Eskilstuna markant under rikssnittet för antalet anställda legitimerade förskollärare. Vi tillskjuter därför pengar till förskolan så att fler förskollärare kan anställas samtidigt som förskolan ska kunna behålla fler barnskötare och fortsatt hålla nere barngruppernas storlekar. Förskollärarnas och barnskötarnas respektive arbetsuppgifter ska vara tydliga. Ett tak ska sättas på barngruppernas

storlek för att minska de största barngrupperna och att riktlinjer för barngruppernas storlek följs.

Liberalerna motsatte sig avskaffandet av pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare) i kommunal regi. Det måste finnas god tillgång till pedagogisk omsorg för att säkerställa små barns olika behov och föräldrarnas valfrihet. Det är även viktigt att hålla en god relation till de pedagogiska kooperativ som finns inom kommunen. Vidare ska ha en god inställning till privata aktörer som vill ha pedagogisk verksamhet inom förskoleverksamhet och se det som ett komplement till kommunens egen verksamhet. Reglerna för antagning till förskolan ska vara utformade att man inte tappar sin plats i kön eller behöver göra en ny ansökan för att man tackar nej till ett andra- eller tredjehandsval.

Skärmfria miljöer skapar bättre förutsättningar för barns lärande och utveckling i förskolan. Trots detta så har skärmanvändningen i skolväsendet ökat de senaste åren. Skärmanvändningen bidrar till sämre språkutveckling, försämrade inlärning och koncentrationssvårigheter. Regeringen genomför därför åtgärder för att minska skärmtiden. Skolverket ska få i uppdrag att ta bort kraven i förskolans läroplan som säger att digitala lärverktyg ska användas i förskolan. Förskolans utbildning ska i huvudsak vara skärmfri för barnen. Vi vill att Eskilstuna går i bräschen för detta. Tillsammans går vi från skärm till pärm.

Uppdrag till förskolenämnden:

- ◇ Höja lönerna för förskollärare.
- ◇ Se över behovet av särskilt stöd i tidigare ålder.
- ◇ Stärka personal i arbetet med särskilt begåvade elever.
- ◇ Inrätta assistenttjänster i förskolan.
- ◇ Öka antalet anställda förskollärare i verksamheterna
- ◇ Inför ett tak för barngruppernas storlek i förskolan.
- ◇ Se över hur användandet av digitala hjälpmedel kan minska i förskolan.

Grundskolenämnden

Kommunens mål för grundskolan ska sättas på ett sådant sätt att både elever med såväl svaga som starka resultat sporras till att förbättra sina resultat. Skolan ska anpassas till den enskilde elevens förmåga och ingen får bli bortglömd eller hållas tillbaka i sin utveckling.

Utan kunskaper i det svenska språket blir det en stor utmaning att inhämta kunskaper i något annat ämne. Särskilt fokus måste sättas på att de elever som kommer till Sverige sent under grundskoletiden så att de får möjlighet att nå grundskolans mål. Även matematikundervisningen behöver stärkas. Elever med svårigheter måste få mer hjälp. Ingen ska lämna lågstadiet utan att kunna läsa, skriva och räkna. Att slussa eleverna vidare till gymnasiet med otillräckliga kunskaper är att betrakta som ett svek mot eleverna.

Att Eskilstuna kommun inte söker de statsbidrag som finns är svårt att förstå med tanke på den ekonomiska situation Eskilstuna befinner sig i. Alla tillskott till skolans ekonomi som går att få är en satsning på Eskilstunas framtid- eleverna och dess lärande. Att då slarva med att söka statsbidragen när kommunens ekonomi är så ansträngd är helt oförsvarbart.

Liberalerna vill att anpassad grundskola även startar upp förskoleklass för de eleverna får en pedagogik anpassad för dem. Idag blir många elever kvar ett år i förskolan eller kommer till grundskolan där skolorna får hitta på egna lösningar för eleverna under förskoleåret. Detta gör ofta att eleverna blir ensamma med skolpersonal i eget rum och inte har samma möjlighet till social delaktighet eller rätt pedagogik för dem. En vidare aspekt är att elevgruppen för anpassad skola ofta har svårt för nya miljöer och människor. Att då byta från sin förskola till förskoleklass på en grundskola och sen byta skola igen i årskurs 1 ställer många gånger till stora problem för såväl elev som vårdnadshavare.

De besparingar som sker inom grundskolan oroar oss liberaler. Vi ser att många elevstödjare/skolassistenter har fått sluta, skolbibliotek som är obemannade och det är svårt att få vikarier när ordinarie personal är frånvarande. Eskilstuna måste satsa mer på skolan, höja skolpengen och våga satsa på Eskilstunas framtid vilket är eleverna. Att lägga ner Årby skolans högstadium på det sätt som nu genomförs är ett exempel på att inte ta hänsyn till elevers bästa och bristen på dialog med berörda är under all kritik. Att göra den tänkta rockaden inom anpassad grundskola ser vi liberaler också allvarligt på. Elevgruppen kommer inte ha någon valmöjlighet alls att kunna välja skola och integreringen för högstadieläroverna blir näst intill obefintligt i kommande utförande. Vidare behöver förvaltningarna jobba aktivt för att högstadiets elever på anpassad grundskola får ha sin fritidsverksamhet i skolans lokaler och inte behöva åka till andra sidan Eskilstuna för att ha den i kommunens LSS-omsorg.

En språkstörning medför svårigheter för eleven att tillägna sig läs- och skrivinläring, vilket ligger till grund för det fortsatta lärandet. Skolans krav har ökat vilket gör det svårare för elever med språkstörning att nå godkända resultat och Eskilstuna har idag höga siffror gällande elever som går ut skolan utan fullständiga betyg. I skollagen står tydligt att alla elever ska få hjälp att nå godkända kunskapsmål. De elever som uppvisar svårigheter har rätt till extra hjälp och stöd och här anser vi i Liberalerna att Eskilstuna kommun som huvudman har alla möjligheter att ge elever med tal- och språksvårigheter möjligheten att lyckas i skolan genom att Eskilstuna kommun anställer skollogoped och knyter dem till elevhälsan.

Att få en ny skola i Mesta är något som Liberalerna har arbetat för under många år. Vi vill se en skola för F-6 och som även innehåller en anpassad grundskola. Tills dess att skolan är byggd vill vi att man placerar paviljonger i anslutning till den befintliga F-3 skolan så att eleverna kan gå kvar sin skolgång i Mesta tills dess att skolan är färdigbyggd. Liberalerna ser att behovet är stort för att få till denna utbyggnad omgående och vill därför påbörja byggandet så fort detaljplanen vinner laga kraft.

I Kalla Faktas granskning om den kinesiska statens propaganda i svensk modersmålsundervisning uppdagades det att Eskilstuna är en av få kommuner som har materiel i hemspråksundervisningen och som är producerade på uppdrag av det kinesiska kommunistpartiet. Att desinformation sprids i våra skolor är oacceptabelt och det är läroplanen och lagstiftning som ska påverka skolan och inte främmande makt. Här är Eskilstuna kommun tvingade att ha en rutin som följs upp så att denna typ av skolmateriel inte återinförs i skolans verksamheter.

Uppdrag till grundskolenämnden:

- ◇ Höja lönerna för lärare.
- ◇ Snabbt påbörja byggnation av Mesta skola
- ◇ Tydliggöra och permanenta förstelärartjänsterna.
- ◇ Arbeta drog förebyggande i kommunens skolor.
- ◇ Förstärk elevhälsan med fler skolsköterskor, kuratorer och logoped.
- ◇ Arbeta för fler vuxna i skolan för att säkerställa tryggheten för elever och personal.
- ◇ Iföra förskoleklass för elever i anpassad grundskola.
- ◇ Arbeta för att elever i anpassad grundskola, årskurs 7–9, ska ha sin fritidsverksamhet i grundskolans lokaler.
- ◇ Aktivt arbeta för att minska lärarnas administration.
- ◇ Inför aktivt skolval.
- ◇ Inför central rättning av de nationella proven för att frigöra mer tid för lärarna att fokusera på sina elever.
- ◇ Inför fler särskilda undervisningsgrupper för de elever som behöver extra stöd under sin skolgång.
- ◇ Stärka personal i arbetet med särskilt begåvade elever.

- ◇ Behålla Årby skolans högstadium
- ◇ Arbeta i ett nämndövergripande samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen, socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden och gymnasienämnden i ett trygghetsarbete riktat mot anpassad skola.
- ◇ Aktivt söka de statsbidrag som finns

Gymnasienämnden

Liberalerna vill att gymnasieskolan ska bli mer specialiserad. Vi behöver höja den akademiska kvaliteten på våra teoretiska utbildningar och utveckla gymnasieprogram som ger våra unga studenter möjlighet att direkt gå i arbete på de växande företag vi har i Eskilstuna. Vi ska i framtiden kunna erbjuda våra elever samtliga högskoleförberedande nationella program.

Alla gymnasieskolor skall ha en blandning av teoretiska och praktiska program. Även om matematik och naturvetenskap är viktigt måste även den klassiska bildningens roll i skolan försvaras.

Vi måste motivera fler att vilja studera vidare. Liberalerna anser att vi behöver fler yrkesförberedande utbildningar som leder till arbete och att dessa ska prioriteras högre. Lärlingsutbildningen ska vidareutvecklas. För att motivera skoltrötta elever att fullfölja sina studier vill vi använda oss av möjligheten att kombinera sommarskola med sommarjobb.

Liberalerna vill att eleverna i gymnasieskolan ska börja senare på morgonen än i dag. Ungdomar är särskilt sårbara för effekterna av sömnbrist, av den anledningen borde vi senarelägga skolstarten och ge våra elever permanent sovmorgon och börja först klockan 9.00. Enligt en ny studie från Nationellt centrum för suicidforskning och prevention kan sömnbrist kopplas till ökad risk för självmordstankar och depression hos högstadieelever. Utöver detta är det internationella forskningsstödet ganska tydligt – en senare skolstart på dagen leder till att tonåringar får mer sömn vilket i sin tur har goda effekter på deras mående och skolprestation.

Anpassad gymnasieskola står inför en enorm utmaning då elevantalet drastiskt ökar de kommande åren. Här behöver en översyn av lokaler ses över och pengar tillskjutas för att anställa den personal som behövs. Vidare behöver Eskilstuna kommun och de kommunala bolagen i större utsträckning kunna erbjuda eleverna i anpassad gymnasieskola praktikplatser så att de eleverna kan genomföra den skolplan de har.

I Kalla Faktas granskning om den kinesiska statens propaganda i svensk modersmålsundervisning uppdagades det att Eskilstuna är en av få kommuner som har materiel i hemspråksundervisningen och som är producerade på uppdrag av det kinesiska kommunistpartiet. Att desinformation sprids i våra skolor är oacceptabelt

och det är läroplanen och lagstiftning som ska påverka skolan och inte främmande makt. Här är Eskilstuna kommun tvingade att införa en rutin så att denna typ av skolmateriel inte finns med i skolans undervisning.

Uppdrag till gymnasienämnden

- ◇ Att höja lönerna för lärare.
- ◇ Stärka personal i arbetet med särskilt begåvade elever.
- ◇ Förstärk elevhälsan med fler skolsköterskor, kuratorer och logopedier.
- ◇ Arbeta för fler vuxna i skolan för att säkerställa tryggheten för elever och personal.
- ◇ Införa att skolan börjar tidigast 9.00
- ◇ Arbeta drogforebyggande i kommunens skolor.
- ◇ Aktivt arbeta för att minska lärarnas administration.
- ◇ Våldspreventivt arbete ska finnas på samtliga gymnasieskolor för att förändra värderingar.
- ◇ Arbeta för att kommunala verksamheter och bolag i större utsträckning tillhandahåller praktikplatser till anpassad gymnasieskola.
- ◇ Söka statsbidragen för lärarassistenter i gymnasiet.
- ◇ Arbeta i ett nämndövergripande samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen, socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden och grundskolenämnden i ett trygghetsarbete riktat mot anpassad skola.
- ◇ Utred och ta bort desinformation från gymnasieskolor

Anpassad skola

För eleverna i anpassad skola är det extra viktigt att få stimulans och utvecklas efter sin förmåga, känna arbetsglädje och trygghet. Även för anpassad skola gäller att huvuduppdraget är att förmedla kunskap efter de förutsättningar eleverna har. Anpassad skola ska värnas, utvecklas och få de resurser den behöver för att utvecklas och behålla den specialpedagogiska kompetensen. Barn- och utbildningsförvaltningen ska även aktivt arbeta för att säkerställa att rätt kompetens finns hos lärare i anpassad skola.

Då anpassad skola har ett ökat elevunderlag behöver även skolans lokaler utökas. Den kritiserade rockaden av anpassad skola är Liberalerna helt emot och ser att även dessa elever har fler skolor att välja mellan som idag. Liberalerna vill därför att man ser över lokalsituationen och bygger ut för fler nya anpassade grundskolor, integrerade på andra grundskolor i Eskilstuna kommun samt ser till att alla elever på högstadiet som behöver fritids ska få det i skolans lokaler. Vi vill även att eleverna ska få möjlighet att börja i anpassad skola redan från förskoleklass vilket inte erbjuds idag.

Anpassad skolas resultat ska redovisas och följas upp på samma sätt som andra skolformer. Vad gäller rapportering av kränkningar och liknande ska anpassad skola redovisa detta separat.

På alla nationella program av anpassad gymnasieskolas nationella program ingår det i skolplanen minst 22 veckors APL- även i dagligt tal kallat praktik. För de elever som går individuellt program finns även där möjlighet till praktik. Eleverna på anpassad gymnasieskola har dock svårare att få tag på praktikplatser, både på grund av sina funktionsnedsättningar men även till viss del på grund av fördomar om huruvida eleverna kan genomföra en praktik eller inte. För att säkerställa att eleverna följer skolplanen och kan genomföra sin praktik (APL) vill vi att kommunens verksamheter och de kommunala bolagen i större grad tillhandahåller praktikplatser till dessa elever.

Eskilstuna står inför stora utmaningar med droger, ungdomskriminalitet och rekrytering. För att arbeta mer aktivt mot rekryteringen behöver fler insatser göras lägre ner i åldrarna. Det är därför viktigt att Trygga unga finns på alla skolor och möter unga på så väl grundskolor, gymnasieskolor såväl som anpassad skola. I ett förebyggande arbete mellan flera förvaltningar ska ett arbete initieras mot anpassad skola för att minska risken för att förhindra att elevgruppen blir föremål för rekrytering.

Uppdragen för anpassad skola återfinns under respektive skolkapitel.

Ett tryggt Eskilstuna

Kultur- och fritidsnämnden

Ett starkt kulturliv

Kultur är en viktig del i ett öppet och utvecklande samhälle. Konst, litteratur, musik, teater och andra kulturformer spelar en avgörande roll för att utmana invanda normer och tankebanor, skildra olika perspektiv av samhället och stimulera engagemang, kreativitet och personlig utveckling. Ett rikt och aktivt kulturliv bidrar även till Eskilstunas attraktionskraft, vilket i förlängningen leder till att fler företag etablerar sig och fler människor bosätter sig i staden. Utgångspunkten för den liberala kulturpolitiken är att gynna kvalitet men inte lägga sig i kulturens innehåll eller utformning. Målet är att förbättra förutsättningarna för konstnärligt skapande och bildning i bred bemärkelse.

Liberalerna vill att yrkesutövande konstnärer ska kunna verka i Eskilstuna med omnejd. Vi vill därför att kommunen utreder möjligheten att inrätta en större ateljéverkstad där konstnärer kan hyra in sig på kortare eller längre tid, samtidigt som det finns möjlighet till utbildning och kursverksamhet.

Studieförbunden har en central plats i det svenska samhället då de fungerar som bildningscenter, kulturarenor och demokratiska möjliggörare. Vi vill att stödet till Eskilstunas folkbildande verksamheter ska präglas av långsiktighet och att stödet måste kvalitetssäkras för att undvika oegentligheter och premiera verksamheter som bidrar till minskade utbildningsklyftor och höjd bildningsnivå.

Bibliotekens roll är central inom den liberala kulturpolitiken. Genom biblioteken så kan alla människor, oavsett bakgrund eller ekonomisk förmåga, få tillgång till böcker, tidskrifter, internet och en mängd andra utbildande- och underhållande aktiviteter i lugn och inspirerande miljö. Det är därför viktigt att biblioteken har generösa öppettider och att man ska kunna besöka ett bibliotek alla veckans dagar under hela året. Det är även viktigt att biblioteken finns nära invånarna och att satsningar på stadsdelsbibliotek fortsätter. Kommunen bör även utreda hur biblioteken kan utvecklas för att i framtiden bli än mer tillgängliga och bidra till ökat läsande och kunskapssökande hos unga.

Eskilstuna ska fortsätta arbetet mot att fungera som fristad för förföljda författare och kulturutövare. Det är en insats för yttrandefriheten i världen, samtidigt som det berikar Eskilstunas konst- och kulturliv.

Idrotts- och föreningsliv – en central livsnerv i Eskilstuna

Tillgång till motionsmöjligheter, idrott och ett aktivt föreningsliv är en viktig del i ett hälsosamt och socialt hållbart samhälle. Föreningar som erhåller föreningsstöd av Eskilstuna kommun ska se till att ledare för barn- och ungdomsverksamheter lämnar utdrag ur belastningsregistret. Dessutom ska föreningarna arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa HBTQI-personers rättigheter.

Liberalerna anser att det är viktigt att idrotts- och fritidsanläggningar är flexibla så att vi inte bygger oss fast i ett användningsområde. Vid varje ny- och ombyggnation ska hänsyn tas till äldres och personer med funktionsnedsättnings behov så att idrotts- och fritidsanläggningar blir tillgänglig och inkluderande för alla.

Det är viktigt att ungdomar ges möjlighet att prova på olika idrotter för att sedan förhoppningsvis ansluta sig till en idrottsklubb. Idrotten är en jätte viktig del i skapandet av bra förebilder och i och med den stora utmaning vi har i Eskilstuna gällande kriminaliteten och rekryteringen långt ner i åldrarna blir detta ännu viktigare.

Vi vill att kommunen arbetar aktivt för att få ut idrottsföreningar på skolorna i Eskilstuna för att locka barn till idrott och en meningsfull fritid. Detta för att få fler barn i rörelse samtidigt som det kan bidra till att minska risken att lockas av de kriminella gängerna och bli rekryterade. De tränare/lagledare/aktiva spelare som tar ledigt från sitt jobb för att vara ute på skolor och introducera sin idrott för eleverna ska kompenseras om de drabbas av inkomstbortfall.

Trygghet

Eskilstuna står inför stora utmaningar med droger, ungdomskriminalitet och rekrytering. För att arbeta mer aktivt mot rekryteringen behöver fler insatser göras lägre ner i åldrarna. Det är därför viktigt att Trygga unga finns på alla skolor och möter unga på så väl grundskolor, gymnasieskolor såväl som anpassad skola. I ett förebyggande arbete mellan flera förvaltningar ska ett arbete initieras mot anpassad skola för att minska risken för att förhindra att elevgruppen blir föremål för rekrytering, något som barn- och utbildningsförvaltningen slagit larm om.

Vidare kan de socialsekreterare som är knutna till Trygga unga och som har myndighetsutövning arbeta mer proaktivt och följa med polis som kör hem en ungdom till vårdnadshavare. Kontakt tas då direkt med vårdnadshavare och behov kan upptäckas för att hjälpa såväl vårdnadshavare som den unge som körts hem. Detta ska ske i samarbete med socialförvaltningen dit socialsekreterarna är knutna.

Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden:

- ◇ Införa söndagsöppet på stadsbiblioteket året runt.
- ◇ Skapa ett system med en kulturpeng för barn och unga i grundskolan.

- ◇ Utred behovet av antalet fritidsgårdar i kommunen.
- ◇ Utöka öppettiderna för EQUAL samt se över behovet av utökning av verksamheten på fler platser i kommunen.
- ◇ Införa lov och fritidsaktiviteter för ungdomar med funktionsnedsättningar för en meningsfull fritid.
- ◇ Utred lokalförsörjningen för idrotten och presentera lösningar på lokalproblem som finns.
- ◇ Arbeta i ett nämndövergripande samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen, socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden och grundskole samt gymnasienämnden i ett trygghetsarbete riktat mot anpassad skola.

Socialnämnden

Det medmänskliga ansvaret i Eskilstuna ska vara starkt. De viktigaste förpliktelserna har vi mot de människor som har det svårast. Människor som söker hjälp och stöd hos kommunen ska få det på ett rättssäkert och jämlikt sätt och integriteten ska respekteras.

Liberalerna vill ha ett närmare samarbete mellan kommunens sociala insatser, arbetsförmedlingen och bostadsföretag för att arbeta för att inga barn ska behöva vara hemlösa i Eskilstuna. Detta känns viktigare än någonsin idag då vi i sviterna efter flera år av tufft ekonomiskt läge har många familjer som har fått försämrade ekonomi och levnadsvillkor.

Ett brett socialt arbete har också ett viktigt brottsförebyggande syfte. Socialtjänsten har en möjlighet att upptäcka barn och unga som riskerar att fara illa och som är på väg åt ett destruktivt håll, mot missbruk eller brottslighet. Tidiga och tydliga insatser kan ge dem en ny chans i livet och bespara samhället i övrigt både lidande och kostnader.

Ideella verksamheter såsom exempelvis Stadsmissionen, ungdomsjouren och kvinnojouren är viktiga komplement i det sociala arbetet som gör stora insatser för människor i svåra situationer. Vi vill vara en god samarbetspartner till frivilligorganisationerna. Därför vill vi skapa ett mer organiserat samarbete med dem och deras viktiga arbete.

Sociala insatser till barn och unga

Hemmaplansalternativ och familjehemsplacering ska användas i så stor utsträckning som möjligt av såväl respekt för den enskilda människan som av kostnadsskäl. Samtidigt kan upphandlad vård vara bättre än den på hemmaplan i det fall den unga behöver lämna Eskilstuna för att till exempel bryta en kriminell livsstil. Därför är det viktigt att ta hänsyn till den enskilda människans behov och förutsättningar. Att Eskilstuna kommun ligger mycket högre i kostnad per brukare vid extern placering mot jämförbara kommuner är något som nämnden måste arbeta hårdare med så att kostnaderna går ner i en mer rimlig nivå.

Familjehemmens situation behöver stärkas genom satsningar på obligatorisk utbildning och möjlighet för familjehem att träffa andra familjehem genom nätverksmöten ska erbjudas. Familjehemmen bör utbildas i hedersförtryck och en noggrannare matchning bör göras innan placering sker. Det är även viktigt att se över familjehemmens situation gällande trygghet då många upplever hot från familj och släkt till det placerade barnet.

Liberalerna anser att det är viktigt med ett förebyggande arbete och att socialsekreterare finns där ungdomarna finns och rör sig. Framför allt bör de finnas ute på fältet på kvällar och helger när risken för konflikter och brott är som störst.

Ett brett socialt arbete har också ett viktigt brottsförebyggande syfte. Socialtjänsten har en möjlighet att upptäcka barn och unga som riskerar att fara illa och som är på väg åt ett destruktivt håll, mot missbruk eller brottslighet. Tidiga och tydliga insatser kan ge dem en ny chans i livet och bespara samhället i övrigt både lidande och kostnader.

I ett förebyggande arbete mellan flera förvaltningar ska ett arbete initieras mot anpassad skola för att minska risken och förhindra att elevgruppen blir föremål för rekrytering, något som barn- och utbildningsförvaltningen slagit larm om. Detta ska ske i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen samt barn-och utbildningsförvaltningen.

Vidare kan de socialsekreterare som är knutna till Trygga unga och som har myndighetsutövning arbeta mer proaktivt och följa med polis som kör hem en ungdom till vårdnadshavare. Kontakt tas då direkt med vårdnadshavare och behov kan upptäckas för att hjälpa såväl vårdnadshavare som den unge som körts hem. Unga som begår brott för första gången ska inom 48 timmar kallas till ett allvarssamtal tillsammans med socialtjänsten, polis och vårdnadshavare för att tydliggöra allvaret i det brott som begåtts och förklara vad konsekvenserna av detta blir.

Ungdomsjourer bedriver en viktig verksamhet kring ungdomars trygghet och mående. De arbetar dagligen med ungdomars utsatthet kring sexuellt och fysiskt våld. De stödjer unga som kämpar med psykisk ohälsa och där annan hjälp inte tillhandahålls på grund av långa köer till exempelvis BUP. Deras arbete är ett oerhört viktigt och det är därför prioriterat att stödja dem när de ansöker om medel till sin verksamhet.

Liberalerna kräver att socialnämnden ser till att de som lämnar en våldsamt relation eller utsätts för hedersförtryck och söker hjälp ska få hjälp att få ett eget boende helt utan inkomstkrav och då ha en dialog med Kfast om att ta emot dessa personer.

Missbruksvården

Liberalernas mål för missbrukarvården är att den ska vara individanpassad och inte anpassad till institutioner. Den enskilda människans behov av vård och eftervård ska noga utredas och följas upp. Vården ska vara lättillgänglig, ha god kvalitet och skapa en möjlighet till ett friskt och värdigt liv. Det ska vara enkelt att söka sig till missbruksvården.

För att förhindra drogmissbruk krävs förebyggande insatser. Här är en god samverkan med föräldrar, skola och polis nödvändigt för att minska risken att hamna i drogmissbruk. Inom missbrukarvården är det viktigt att samarbetet ständigt förbättras i hela vårdkedjan genom en förstärkning av hemmaplansalternativ i kombination med kvalitetssäkrade institutioner och externa behandlingshem.

En god uppföljning och fortsatt stöd är viktigt för att nå långsiktigt goda resultat. Eftervården måste vidareutvecklas och förstärkas. Vi vill därför att en analys av den befintliga eftervården och en jämförelse med andra kommuner genomförs. Upphandling av missbrukarvård ska ske i konkurrens. Även här är ideell verksamhet ett viktigt komplement i det sociala arbetet.

Att ha ett boende som skapar en grundtrygghet är viktigt för alla. Den som har ett missbruk har många gånger svårt att få det behovet tillfredsställt. Kommunen har genom särskilda satsningar skapat bra boendeformer för en del grupper men det saknas fortfarande för dem med samsjuklighet.

Uppdrag till socialnämnden:

- ◇ Utveckla formella nätverk för familjehem.
- ◇ Utbilda familjehem i att stödja barn och unga som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck.
- ◇ Utred möjligheten för fler platser åt kvinnor som lever i en missbrukstillvaro.
- ◇ Arbeta för att inga barn ska vara hemlösa i Eskilstuna.
- ◇ Återinföra en grupp socialsekreterare som arbetar uppsökande och tillsammans med polis som har fokus på ungdomar med riskbeteende.
- ◇ Inför allvarssamtal med unga när de begår sitt första brott.
- ◇ Skapa ett organiserat samarbete med verksamheter såsom Frivilligcentralen, Stadsmissionen och Kvinnojouren och säkra långsiktig finansiering.
- ◇ Säkerställa att ungdomsjourer får ekonomiska medel för att kunna fortsätta det viktiga arbetet kring till exempel trygghet, våld- sexuellt och fysiskt samt psykisk ohälsa.
- ◇ Arbeta i ett nämndövergripande samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen, vård- och omsorgsnämnden, grundskolenämnden och gymnasienämnden i ett trygghetsarbete riktat mot anpassad skola.
- ◇ Säkerställ att de som lämnar en våldsamt relation eller flyr från hedersrelaterat våld och förtryck ges en bostad utan krav på inkomst.

Vård- och omsorgsnämnden

Liberalerna ser det som en av våra huvuduppgifter att värna vården och omsorgen av äldre och personer med funktionsnedsättningar. Omsorgen ska präglas av värdighet i Eskilstuna och alla ska bemötas med respekt och kunskap. Ett samhälles värderingar återspeglas i hur man behandlar de mest utsatta invånarna. Omsorgen står inför stora utmaningar både vad det gäller ekonomin och för att möta den kommande demografin. Liberalerna väljer därför att minska effektiviseringskravet för att det inte ska leda till en försämrad omsorg.

Kompetensförsörjningen inom vård- och omsorg de kommande 10 åren är en stor utmaning. Fler behöver lockas till yrket och det är viktigt att det sker mer aktivt för elever redan i högstadiet för att locka fler att söka sig till vård- och omsorgsprogrammet. Fortsatt blir det tydligt att välfärdstekniken kommer vara ett viktigt komplement, för att de äldre ska kunna leva ett tryggt och självständigt liv samtidigt som personer med funktionsnedsättning skapar möjligheten att utforma sina egna liv. Välfärdsteknik blir viktig då kommunen, som det ser ut nu, inte kommer kunna bemästra personalbristen och behoven som finns framöver.

Under de kommande åren spås en kraftig ökning av invånare i åldern 80+. Vård- och omsorgsnämnden har därför stora utmaningar och enorma satsningar görs behövs för att möta nuvarande och kommande behov utifrån ett ökat antal äldre och ett ökat antal vuxna personer med funktionsnedsättningar. Det handlar om kraftiga kostnadsökningar och investeringar som kommer behövas och därför måste vi satsa på goda och långsiktiga investeringar inom välfärden samtidigt som nya arbetsätt behövs tas fram för att möta framtidens behov.

En värdig äldreomsorg

Äldre i Eskilstuna som är i behov av omsorg har i dag inga möjligheter att påverka vem de ska få den hjälpen av. Att kunna välja vilken hemtjänstutförare man vill ha och vilket äldreboende man vill bo på ska vara en självklarhet. Liberalerna vill införa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten i Eskilstuna. I dag finns inte den valfriheten i Eskilstuna vilket är en förutsättning för att stärka äldres självbestämmande. Självklart ska den som själv inte har möjlighet att välja omsorgsutförare garanteras en värdig äldreomsorg av god kvalitet inom den kommunala verksamheten.

Liberalerna har länge jobbat för det ska byggas fler trygghetsboenden i Eskilstuna, vi tycker därför det är glädjande att produktionen av dessa nu har kommit igång. För att möta upp befolkningsutvecklingen vill vi därför att Eskilstuna kommun säkerställer att en fortsatt nybyggnation av dessa sker samt att de med fördel kan byggas utanför city. Detta för att skapa möjligheter att kunna flytta till ett äldre- eller trygghetsboende och fortfarande bo kvar i den stadsdel man tidigare har bott i.

Friheten att välja boendeform måste bli större. Liberalerna i Eskilstuna vill återinföra önskeboendet - rätten till att själv få välja vart man vill bo när man blir gammal utan att riskera att hamna sist i bostadskön. De som är äldre kan själva, tillsammans med anhöriga, bestämma över sina liv bättre än politiker eller byråkrater. Att även kunna leva livet ut tillsammans med den du älskar och levt ditt liv med är en mänsklig rättighet. Vi anser därför att parboendegarantin ska värnas och att det i all nybyggnation av omsorgsboenden finns lägenheter anpassade för två personer.

Att umgås med andra människor på lika villkor motverkar psykisk ohälsa, ensamhet och ökar livskvaliteten för äldre. Därför ser vi liberaler det som en självklarhet att öppna upp restaurangerna på våra mötesplatser igen.

Våld mot äldre talas det allt för lite om och allt för få åtgärder har hittills vidtagits för skydda äldre som utsätts för våld. Den som blivit sårbar på grund av ålder och sjukdom kan lätt utnyttjas och kränkas. Det handlar om olika sorters våld så som fysiskt, psykiskt, finansiellt och sexuellt. Även vanvård räknas också dit. Kunskapen måste öka, de som utsätts måste få bättre stöd och möjlighet att anmäla våldet och inte minst måste alla som arbetar med äldre få mer kunskap och bättre förutsättningar att upptäcka våldet. Vi ser därför positivt på att det nu ska göras en nationell kartläggning om vad som görs för att förebygga och upptäcka våld i målgruppen och vilka insatser som ges till dem som blivit utsatta.

Vi liberaler har alltid sett det som vår uppgift att föra talan för de individer som har svårt att göra sig hörda. Som en trygghetsåtgärd vill Liberalerna att det ska göras en obligatorisk bakgrundskontroll innan anställning påbörjas för de som ska arbeta inom vård, omsorg och LSS. Våra äldre och funktionsnedsatta är en av våra mest skyddsvärda personer och vi måste göra allt vi kan för att skydda dem då de inte alltid har möjligheten att skydda sig själva.

Människor med funktionsnedsättning

Att känna en tillhörighet och ha en meningsfull sysselsättning är viktigt för alla kommunens invånare, alla vill känna sig behövda. Vi vill därför att Eskilstuna kommun tillsammans med arbetsförmedlingen jobbar för att få fler personer med funktionsnedsättning in i arbete. Den sysselsättning som erbjuds måste vara meningsfull och allra helst vara, eller likna, ett arbete på ordinarie arbetsmarknad. Kommunen bör som arbetsgivare se över och skärpa sina åtgärder för att öka deltagandet på den ordinarie arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Liberalerna vill utveckla fler mötesplatser för vuxna personer med funktionsnedsättning, som en del i det hälsofrämjande arbetet. Mötesplatsen ska stimulera till aktiviteter och sociala kontakter på befintliga arenor i samhället. Målet är att personer med funktionsnedsättning ska få ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och fritidsaktiviteter. Liberalerna kommer därför fortsätta

driva frågan om att införa "Kompiskortet" genom att kräva att befintliga PLUS-kortet utökas så att det gäller för fler diagnoser och från 12 års ålder. Detta för att även fler barn och unga ska ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter med en kompis eller annan stödperson.

Personer med funktionsnedsättning ska känna trygghet och ha möjlighet att, precis som alla andra, leva aktivt och ha tillgång till kommunens hela utbud. En förutsättning för det är fortsatt tillgänglighetsanpassning av kommunikationer, offentliga byggnader och utemiljöer.

Uppdrag till vård- och omsorgsnämnden:

- ◇ Inför lagen om valfrihetssystem för hemvården i Eskilstuna.
- ◇ Nyttja frivilligorganisationer för att skapa en bättre livskvalitet för vårdtagarna under nämndens ansvarsområde.
- ◇ Inför obligatorisk bakgrundskontroll vid anställning inom vård, omsorg och LSS.
- ◇ Inför språkkrav vid anställning inom vård- och omsorg samt LSS.
- ◇ Förstärk och utveckla anhörigstödet. Säkerställ så att den anställda barnkordinatoren hinner med att bevaka anhörigstödet för de som anhörigvårdar personer under 18 år.
- ◇ Säkerställa att all personal inom förvaltningen har utbildning i ergonomi, palliativ vård samt BPSD (beteendemässiga och psykiska symptom vid demens).
- ◇ Behåll möjligheten att få daglig leverans av matlådor inom hemtjänsten.
- ◇ Återinför önskeboendet och säkerställ parboendegaranti.
- ◇ Att i samverkan med servicenämnden återöppna restaurangerna på mötesplatserna.
- ◇ Inför flexibla biståndsbeslut för när och var insatser ska utföras. En promenad ska till exempel kunna ersättas av en fikastund vid dåligt väder.
- ◇ Säkerställa samordning inom hemtjänsten gällande serviceenheten och nära vård så att inte utförande av insatser krockar.
- ◇ Samverka med Region Sörmland för att erbjuda utbildning till anhöriga och personliga assistenter till unga med funktionsnedsättning i hur viktiga hjälpmedel hanteras säkert.
- ◇ Införa Kompiskortet för barn och unga alternativt utveckla det befintliga PLUS-kortet.
- ◇ Utveckla nya mötesplatser för personer med funktionsnedsättning i kommunen för ökad delaktighet i samhället.
- ◇ fritidsverksamhet i grundskolans lokaler.
- ◇ Arbeta i ett nämndövergripande samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen, socialnämnden, grundskolenämnden och gymnasienämnden i ett trygghetsarbete riktat mot anpassad skola.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Att kunna försörja sig själv är vägen till ett självständigt liv – men många saknar vägar in till arbetsmarknaden. Vi vill göra det enklare för fler att få sitt första jobb. Återupprättandet av arbetslinjen och en tätare koppling mellan jobb och integration står i fokus. Människor behöver känna sig behövda. Liberalerna vill föra en politik som innebär att fler arbeten skapas.

Goda kunskaper i det svenska språket är nyckeln till integration och deltagande i samhället. SFI-undervisningen ska i så stor utsträckning som möjligt vara individanpassad för att ge en snabb och effektiv inlärning eftersom nivåskillnaderna mellan eleverna är stora. Liberalerna var först med att vilja erbjuda SFI till ukrainska flyktingar vilket senare blev verklighet. Det är viktigt framöver är att SFI-undervisningen fortsätts att ges till de som flytt kriget i Ukraina oavsett om staten tillskjuter pengar eller ej.

Att kombinera yrkespraktik eller yrkesutbildning med studier i svenska har visat sig vara en verkningsfull väg till arbete och försörjning och bör därför utvecklas ytterligare. Det ska vara möjligt för elever att arbeta eller praktisera samtidigt som de läser på SFI eller svenska som andraspråk utan att det tar bort tid från skolundervisningen.

Tröskeln för ungdomar att ta sig in på arbetsmarknaden är alldeles för hög. Detta vill vi bemöta genom att införa fler lärlingsutbildningar, lärlingsjobb och ungdomsavtal som ger ungdomar en fot in på arbetsmarknaden. Vi vill också se över en möjlighet att ställa krav på praktik- och lärlingsplatser i upphandling för att kunna öka antalet elever på yrkesprogrammen. Att kombinera yrkespraktik eller yrkesutbildning med studier i svenska har visat sig vara en verkningsfull väg till arbete och försörjning och bör därför utvecklas ytterligare.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden ska arbeta tillsammans med vård- och omsorgsnämnden för att få fler personer med funktionsnedsättning i arbete. Att känna en tillhörighet och ha en meningsfull sysselsättning är viktigt för alla kommunens invånare, alla vill känna sig behövda.

Många av de som idag har försörjningsstöd är fullt arbetsföra och skulle med rätt åtgärder kunna arbeta heltid eller deltid. Ingen ska passivt gå på bidrag. För den som får tillfälligt försörjningsstöd av kommunen är aktivitet och påbyggnad av kompetens prioriterat. Kommunen ska fortsätta att ställa krav på motprestation för att den som är arbetsför ska få ut försörjningsstöd. Den sökande ska träffa så få handläggare som möjligt och samverkan måste ske med berörda aktörer som exempelvis Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan om så behövs.

Uppdrag till arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden:

- ◇ Möjliggör för SFI-elever att varva sin praktik med teoretisk undervisning.
- ◇ Fortsätta erbjuda SFI-undervisning till flyktingar från Ukraina.
- ◇ Arbeta tillsammans med vård- och omsorgsnämnden för att få fler personer med funktionsnedsättning i arbete.
- ◇ SFI-utbildningen bör ha ett företagspår (SFF).
- ◇ Utveckla och erbjud ytterligare yrkesutbildning utefter arbetsmarknadens behov i samarbete med Eskilstunas näringsliv.

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunens fysiska planering ska skapa möjligheter för enskilda människors välbefinnande, kreativitet och initiativ. Det krävs mycket goda skäl för att med regleringar begränsa människors frihet, särskilt då det gäller deras egen egendom. Sådana skäl ska vara tungt vägande allmänintressen, som exempelvis att skydda viktiga miljövärden.

Staden ska vara grön och tillgänglig. Utbyggnaden av cykelbanor ska fortsätta och gångtrafiken behöver lyftas fram. Vi ska fortsätta arbetet med att göra Eskilstuna till en stad där vi underlättar vardagen så att såväl cykel som bil får ta plats. En förstudie om det nya resecentrum ska initieras och frågan om parkeringshus och utomhusparkering ska tas med i den förstudien. Kommunen behöver skyndsamt införa fler parkeringsplatser med laddstolpar för att möta det ökande antalet laddningsbara fordon i Eskilstuna. Liberalerna vill att samhällsbyggnadsnämnden utreder möjligheten vart i Eskilstuna det går att omvandla lyktstolpar till laddstolpar för att sedan genomföra omvandling på de platser som anses lämpligt.

Liberalerna vill även att parkeringsnormen ses över då dagens beräkningar inte stämmer överens med hur Eskilstunas invånare nyttjar och äger bilar. Vi behöver även fler parkeringsplatser för de som stannar 1-2 timmar i centrum och där vill vi i Liberalerna införa P-skiva för att förenkla för besökare till centrumhandeln och bidra till att fler besöker centrumkärnan.

Trafiksituationen i innerstaden vid rusningstid är oacceptabel. Vi måste öka trafikkapaciteten genom centrum och det genom att till exempel flytta på vissa övergångsställen som ligger vid cirkulationsplatser samt se över att ha fler trafikfiler vid högersvängar för att minska bilköer. I de fall vägarna tillhör trafikverket ska kommunen samarbeta med trafikverket för en bra lösning gällande de ekonomiska aspekterna så att rätt instans tar rätt kostnad.

För att staden ska vara tillgänglig vintertid måste snöröjningen förbättras och insatserna utvärderas varje år för framkomligheten för såväl bil som cykel och gångare. Att gräva ner värmeslingor i marken när markrenoveringar görs i centrala delar av Eskilstuna är något Liberalerna anser är bra och bidrar till en förbättrad snöröjning och minskar halkolyckor.

För att fler människor ska kunna få plats att bo i centrala Eskilstuna bör vi börja bygga högre hus utan att vi inkräktar på parker och grönområden eller tar bort parkeringar. Det bör utredas om det går att bygga fler våningar på redan befintliga hus i centrum för att ytterligare förtäta stadskärnan. Vid byggnationer bör det, så ofta det går, finnas kommersiella lokaler i gatuplanet för att säkerställa ett levande gaturum.

En bra genomtänkt stadsplanering och belysning minskar brottsligheten. Klotter ska saneras omgående och Liberalerna säger ja till muralmålningar men nej till kommunala klotterplank.

Kulturlandskapet utvecklas och förändras kontinuerligt och bör få fortsätta göra så. Istället för att passivt bevara kulturlandskapet förespråkar vi att det utvecklas. Restriktionerna när det gäller byggande på landsbygden och omvandling av fritidshus till permanentboende bör lättas. Regler som handlar om estetik och hårda begränsningar av boyta ska tas bort.

Ån som slingrar sig genom Eskilstunas centrum ska tas till vara på ett bättre sätt. Det finns mycket att utveckla både på vattnet och längs dess stränder. Vi föreslår att en båtbygga skall anläggas i stadsparken och att kommunen fortsatt erbjuder entreprenörer att bedriva verksamheter som lockar invånare, besökare och turister att vistas där. Kommunen bör även ge möjligheten till entreprenörer att bygga och bedriva café och restaurangverksamhet på Strömsholmen.

Stadens lekparker och parker ska vara trygga, tillgängliga och även vara stimulerande för alla. Vi behöver därför fortsätta arbeta med säkerheten kring våra lekparker i staden samt införa Liberalernas förslag om att installera en eller flera rullstolsgungor så att även de personer som är rullstolsbundna ges möjlighet att gunga och känna pirr i magen.

Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden

- ◇ Ta fram planer för att fortsätta att utveckla och behålla ett levande å-stråk.
- ◇ Öka säkerheten runt ån genom belysning, staket och andra åtgärder.
- ◇ Installera en eller flera rullstolsgungor i offentlig miljö.
- ◇ Snabba upp processen för att bygga ut Mesta skola.
- ◇ Projektera och bygga fler hundrastgårdar.
- ◇ Påbörja planeringen av ny knutpunkt för busstrafiken.
- ◇ Inför parkering med p-skiva i centrum under sommarmånaderna.
- ◇ Utredda förutsättningarna för att införa parkering med p-skiva i centrum året runt.
- ◇ Säkerställ att det finns tillräckligt med parkeringsplatser i centrum när många centrala parkeringsytor upplåts till byggnation och arbeta för en högre P-norm.
- ◇ Installera fler laddstolpar och se över att omvandla lyktstolpar till laddstolpar.
- ◇ Gräva ner värmeslingor vid markreovering i centrum för förbättrad snöröjning och minskade halkolyckor
- ◇ Planera för en ny ringled inklusive planskild korsning mellan väg och tåg vid Stålforsbron.
- ◇ Planera och genomföra åtgärder för ökad framkomlighet i trafiken.
- ◇ Öppna upp Drottninggatan för all trafik.

- ◇ Se över flytt av övergångsställen i vissa cirkulationsplatser.
- ◇ Möjliggöra för fler extra trafikfiler i högersvängar vid gator där bilköer ofta uppstår.

Räddningstjänst- och tillståndsnämnden

Eskilstunas invånarantal har historiskt ökat och med fler invånare ökar inkomna larm för räddningstjänsten. Det har blivit allt svårare att klara dubbellarm, vilket kan få förödande konsekvenser och med brandstationens placering är det svårt att komma fram i rätt tid. Byggnationen av Räddningsstation Syd är därför viktig att den inte försenas ytterligare då den blir avgörande för att komma fram på larm i rätt tid. Liberalerna anser att det är viktigt att säkerställa konfliktfria uttryckningar på minsta möjliga tid och vill därför att Räddningstjänsten alltid är delaktig i beslut som påverkar framkomligheten i trafiken i kommunen. Räddningstjänsten har idag problem med ledtiderna och att i klass 1-larmen hinna fram inom 10 minuter vilket återigen indikerar att byggnationen av Räddningsstation Syd är viktig.

Det har även identifierats en risk att det inte finns resurser till både räddning och släckning samtidigt. Följden blir att det blir mer omfattande skador, eftersom räddningen prioriteras. Det handlar i främsta rummet om trafikolyckor, automatlarm och sjukvårdslarm (till exempel hjärtstopp).

Räddningstjänsten har en hög beredskap i Eskilstuna. Dessvärre är bemanningen betydligt lägre än genomsnittet i landet och vi får svårt att klara exempelvis större bränder, epidemier eller liknande.

Vill att Eskilstuna kommun certifierar sig som en vattensäker kommun. Genom en certifiering visar vi tydligt att vi vill öka vattensäkerheten och höja tryggheten för allmänheten och kommuninvånarna. Att ha kunskap i vattensäkerhet och att kunna simma är den billigaste livförsäkringen en människa kan ha.

För de tillfällen då det är kris eller problem med dricksvattnet måste det finnas en nödvattenplan. En sådan har äntligen börjat arbetats fram och det är av största vikt att planen övas tillsammans med Länsstyrelsen. Vid större vattenläckor eller om vattnet blir förorenat och det inte räcker att koka det måste Eskilstuna kommun förse invånarna med dricksvatten. Med en nödvattenplan finns beredskap för den typen av händelser och den säkerställer även att kommunen har vattentankar om invånarna får hämta vatten ifrån. Det ska även finnas en planering över hur reservvatten tankarna ska placeras geografiskt så att vatten räcker till alla som bor i aktuellt område.

Idag är det tillåtet med alkoholförtäring i den östra delen av Stadsparken med undantag av lekparken som finns där. Alkoholförtäringen får ske måndag–torsdag mellan 17.00–22.00 i juli månad. Liberalerna vill att det ska vara tillåtet alla veckans dagar och att det fortsättningsvis ska gälla mellan 17.00–22.00. Vi vill även att det ska vara tidsbegränsat och gälla under maj till september. Vi vill även att området utökas så att det även gäller Strömsholmen och Rothoffsparken.

Många äldre känner sig otrygga då de inte vet hur de ska agera om deras partner drabbas av plötsliga andningsproblem eller hjärtstopp. För att öka tryggheten ska därför äldre erbjudas anpassad utbildning i hjärt- och lungräddning.

Uppdrag till räddningstjänst- och tillståndsnämnden

- ◇ Fakturera förvaltningar den tid som ligger utanför det lagstadgade uppdraget
- ◇ Initiera kontakter med berörda parter för att förbättra insatstiden vid hjärtstopp.
- ◇ Erbjudna äldre anpassad utbildning i hjärt- och lungräddning.
- ◇ Certifiera Eskilstuna som en vattensäker kommun.
- ◇ Säkerställa att kommunen har en färdigställd nödvattenplan och att den övas med Länsstyrelsen.
- ◇ Utöka antalet platser, dagar i veckan och månader där det är tillåtet att förtära alkohol i våra centrumnära parker.

Torshälla stads nämnd

Torshälla ska vara attraktivt att bo i, att flytta till och besöka. Invånarna ska ha tillgång till bra skolor, god miljö med varierande grönområden, bra kommunikationer och attraktivt boende. Företagare ska ha tillgång till mark att bygga på och lämpliga lokaler att flytta till. Alla ska bli bra bemötta och få snabb handläggning i kommunen exempelvis när det gäller bygglov, vatten- och avloppsfrågor eller miljöprövningar.

Åns olika flöden genom Torshälla ger orten mycket av dess karaktär. Vi behöver med varsam hand värna och utveckla möjligheterna till ett mer aktivt liv kring Torshällas vattenmiljöer. Det kan ske genom att öppna upp för promenadstråk, fria ytor och båttrafik som synliggör vår gamla livsnerv.

Båthamnen i Torshälla är ett exempel som har potential att utvecklas än mer till ett välbesökt område. Att skapa liv och rörelse vid hamnen behöver inte enbart vara ett kommunalt åtagande utan även andra aktörer är välkomna.

Torshällas kulturprofil och historia är en stark grund för utveckling av besöksnäringen. Tillsammans med åns alla vattenspeglar och närheten till Mälaren ger det goda möjligheter att skapa en attraktiv stad som lockar många turister. Det ska vara estetiskt tilltalande att besöka Torshälla. Liberalerna anser att det är av stor vikt att bevara Holmbergsparkens karaktär och inte bygga hus i direkt anslutning till parken enligt den planering som finns.

Samverkan mellan kommunen, föreningslivet och näringslivet måste stärkas för att öka besöksnäringen i Torshälla.

Liberalerna föreslår att Torshälla stads nämnd ska avvecklas och att respektive ansvarsområde går över till berörd nämnd.

Serviceämnden

Serviceämnden är en utförar- och produktionsnämnd som primärt bistår andra nämnder vid upphandlingar samt tillhandahålla och utföra tjänster. Nämnden ska med god kvalitet bistå nämnderna och löpande prioritera serviceuppdrag som leder till kostnadsbesparingar och effektiviseringar för kommunen, utan att det ska påverka kvalitén inom måltidsorganisationen.

Uppdrag till Serviceämnden

- ◇ Prioritera serviceuppdrag som leder till effektiviseringar.
- ◇ Utredda och genomföra besparingar inom kommunikation.
- ◇ Identifiera och föreslå kostnadsreducerande prioriteringar i sina serviceuppdrag som bedöms generera kostnadsbesparingar och hemtagning hos kommunen eller enskild förvaltning.
- ◇ Återöppna restaurangerna på kommunens mötesplatser.

De kommunala bolagen

Eskilstuna Kommunföretag AB är moderbolag i en koncern bestående av:

- ◇ Eskilstuna Kommunfastigheter AB
- ◇ Eskilstuna Energi och Miljö AB
- ◇ Destination Eskilstuna AB
- ◇ Eskilstuna Logistik och Etablering AB

Bolagen har att såsom en sammanhållen och inbördes beroende verksamhet främja den enskilde kommunmedlemmens intressen. Bolagens verksamhet ska bedrivas på affärsmässiga grunder, med begränsat risktagande och skälig avkastning på insatta medel på kort och lång sikt inom ramen för gällande lagar, förordningar samt styrdokument och direktiv beslutade av kommunfullmäktige.

Bolagen ska följa kommunens policy avseende medarbetarnas könsfördelning och etnicitet och på annat sätt verka för att kommunens prioriterade område gällande integration verkställs.

Bolagen ska ha som mål att uppnå soliditetsmål om minst 15 % för att uppnå betryggande framtidsresultat. Bolagen ska upprätta enhetliga, årliga budgetar samt affärsplaner. Moderbolaget ska även upprätta en affärsplan på aggregerad nivå.

Liberalerna i Eskilstuna har den principiella uppfattningen att de kommunala bolagen inte ska konkurrera med det privata näringslivet. Verksamheter som helt eller delvis gör detta bör avyttras eller avvecklas. Avyttringen ska ske på affärsmässig grund vid avyttring ska särskild hänsyn tas till att uppbyggnad av privata monopol inte sker. Kommunen har dock ett ansvar att tillhandahålla bostäder, energiförsörjning, vatten- och avlopp samt renhållning åt kommunens medborgare och därför är Liberalerna glada att den utredning som gjorts visar att vi inte ska sälja delar av EEM som Socialdemokraterna och Moderaterna förespråkat.

I de bolag som bedriver verksamhet inom områden som är av stor samhällsnytta och som inte konkurrerar med det privata näringslivet, såsom exempelvis infrastruktur, och som inte kan bedrivas på kommersiell grund bör driftformen ses över och kommunal förvaltning övervägas.

Ägarens krav riktas mot Eskilstuna Kommunföretag AB i sin helhet. Bolaget ska i sin tur fördela dessa inom för bolagen övergripande verksamheter och utifrån soliditetsmål, riskbedömningar, eftersträvd självfinansieringsgrad samt andra marknadsmässiga eller andra relevanta bedömningar inom den totala verksamheten.

Uppdrag till kommunledningskontoret

Övergripande

- ◇ En genomgång av externa projekt och engagemang ska genomföras med syftet att reducera omfattning och kostnad.
- ◇ En genomgång av kommunens politiska överbyggnad och dess respektive stöd i organisationen görs med syfte att reducera omfattning och kostnad.
- ◇ En extern aktör tas in för att genomlysna den kommunala byråkratin och föreslå effektiviseringar.
- ◇ Se över lönesättningen för svårrekryterade yrkesgrupper.
- ◇ Utred vilka områden av kommunens verksamhet som är lämpliga för kundvals- och pengsystem.
- ◇ Öka nivån på exploateringen för att öka intäkterna.
- ◇ Utredda och genomföra besparingar inom administration.
- ◇ Effektivisera upphandlingsprocesserna.
- ◇ Vid nyanställning begär utdrag ur belastningsregistret för bedömning av lämpligheten innan anställning påbörjas.

Jobb och näringsliv

- ◇ Ta övergripande ansvar för skapandet av enkla jobb.
- ◇ Ett system med villkorade insatser från näringslivet till samma nivå som sökta medel från kommunstyrelsen till olika projekt ska utredas.
- ◇ Gör om riktlinjerna för handelsetableringar.
- ◇ Ta fram konkreta åtgärder för att underlätta för utlandsfödda att snabbt komma i egen försörjning.
- ◇ Utformningen av ett system för utmaningsrätt inom kommunal verksamhet ska utredas.
- ◇ Vidareutveckla servicedeklarationerna till garantier och utarbeta ett sanktionssystem.

Utbildning

- ◇ Höja skolpengen.

Trygghet och brottslighet

- ◇ Genomför en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck i kommunen.
- ◇ Komplettera planen mot våldsbejakande extremism med konkreta mål och åtgärder.

FÖRUTSÄTTNINGAR

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Utdebitering	22,02	22,02	22,02	22,02	22,02
Folkmängd 1/11 året innan	107 857	107 713	107 887	107 925	107 909
Inflationspåslag	2,0%	2,0%	1,6%	1,9%	2,0%
Internt ränta	2,0%	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%

Kommunalskatt och generella bidrag (mnkr)

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Kommunalskatt	5 321,2	5 522,5	5 755,2	6 011,0	6 262,8
Inkomstutjämning	1 629,1	1 680,8	1 769,4	1 872,2	1 942,5
Kostnadsutjämning	270,3	234,9	254,8	254,9	254,8
Regleringsbidrag/-avgift	251,9	329,1	282,5	243,2	182,2
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	2,3	- 5,1	4,4	4,4	4,4
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutreglering tidigare år	112,9	10,4	26,5	0,0	0,0
Generella bidrag från staten	14,8	45,2	52,9	0,0	0,0
Kommunal fastighetsavgift	216,7	228,9	239,3	239,3	239,3
Summa	7 819,2	8 046,7	8 385,0	8 625,0	8 886,0
Utveckling i %		2,9%	4,2%	2,9%	3,0%

Finansnetto (mnkr)

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Finansiella intäkter	171,1	210,3	228,5	258,5	268,5
Finansiella kostnader	-193,5	-247,3	-259,3	-313,1	-347,9
Ordinarie utdelning kommunala bolag	140,5	140,0	140,0	140,0	140,0
Planerad extrautdelning kommunala bolag	180,5	180,0	0,0	0,0	0,0
Summa	298,6	283,0	109,2	85,4	60,6

RESULTATRÄKNING (mnkr)

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Verksamhetens driftnetto	-7 579,8	-7 996,6	-8 105,5	-8 275,7	-8 560,2
Avskrivningar	-339,0	-339,6	-355,0	-360,0	-365,0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-7 918,8	-8 336,2	-8 460,5	-8 635,7	-8 925,2
Skatteintäkter och generella statsbidrag	7 819,2	8 046,7	8 385,0	8 625,0	8 886,0
Finansnetto	298,6	283,0	109,2	85,4	60,6
Årets resultat	199,0	-6,5	33,7	74,7	21,4
Reavinster	0,0	-12,0			
Årets resultat - justerat balanskravsresultat	199,0	-18,5	33,7	74,7	21,4
Årets resultat i procent	2,5%	-0,2%	0,4%	0,9%	0,2%
Årest resultatmål, procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	2,5%	0,5%	2,5%	2,5%	2,5%
4-årigt resultatmål, resultat i genomsnitt i procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	4,0%	4,2%	3,2%	2,3%	1,0%
Budgetering av RUR			0,0	0,0	0,0
Resultat efter budgetering av RUR			33,7	74,7	21,4

Driftbudget, (mnkr)

Nämnder	Budget 2025
Kommunstyrelsen	520,3
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	519,3
Förskolenämnden	836,1
Grundskolenämnden	1 843,3
Gymnasienämnden	540,3
Kommunrevisionen	3,3
Kultur- och fritidsnämnden	380,9
Räddningstjänst- och tillståndsnämnden	90,9
Servicenämnden	0,0
Socialnämnden	634,9
Samhällsbyggnadsnämnden	450,9
Torshälla stads nämnd	51,0
Valnämnden	2,6
Vård- och omsorgsnämnden	2 468,8
Överförmyndarnämnden	14,2
	8 356,8

ÖVRIGA KOMMUNGEMENSAMMA KOSTNADER UNDER KOMMUNSTYRELSEN

	Budget 2025
Fastighetsenheten (ks)	14,3
Mark och exploatering (ks)	- 47,0
Skaderegleringsutgifter	17,4
Pensionsutbetalningar (netto)	143,3
Miljöavgifter på personbilar och flyg	- 2,0
Riktade statsbidrag	- 21,0
Kommungemensam skolpeng	0,0
Internränta	- 215,0
Tjänsteköp från koncernbolagen	7,2
Finansiell leasing	5,9
Budgetregleringsposter:	
Ks allmänna	6,9
Kollektivtrafik	17,0
Reserv - oförutsett	25,0
Demografi skola	20,0
Demografi ordinärt boende	20,0
Kapitalkostnader - helårseffekt tidigare års beslutade investeringar	20,0
Arena och bad	17,0
Arbetskor, vård- och omsorg och förskola	0,0
Höjd intemränta	4,0
Stimulansbidrag finansiering av introduktionsjobb och nystartsjobb avn	10,0
Lönereserv	0,0
Idrott och föreningsliv	4,0
Sfi glappet och integrationssamordnare avn	61,7
Tolkkostnader sn	6,5
Reserv ökade kostnader vinterväghållning, nytt avtal	- 7,0
Kapitalkostnader nya investeringar	- 4,5
Prio 3	0,0
Prio 4	0,0
Prio 5	0,0
Prio 6	0,0
Prio 7	0,0
Prio 8	0,0
Prio 9	0,0
Summa verksamhetens driftnetto	8 460,5

NÄMNDER

	2025	2026	2027
Kommunstyrelsen	520,3	527,7	538,6
Ingående ram	535,6	535,6	535,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	13,3	17,5	23,7
Effektiviseringskrav, grund	-6,7	-13,4	-20,1
Löneökningar from kvartal 2, 2024	3,4	3,4	3,4
Löneökningar kvartal 1, 2025	1,1	1,1	1,1
Inflation exkl. löneökningar	10,2	21,1	32,0
Drift av kongress och kulturhus	0,0	0,0	9,0
Kostnader KS/KF, Stadshuset & kriskommunikationsapp	5,3	5,3	5,3
Klimatåtgärder kopplat till klimatplanen	0,0	0,0	-7,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-12,7	-12,7	-12,7
Effektiviseringskrav, politisk förändring	-14,0	-14,0	-14,0
Utvecklingsmedel	7,0	7,0	7,0
Minskade inköpskostnader	-1,9	-1,9	-1,9
Minskade inköpskostnader SEF	-3,8	-3,8	-3,8
prio 4 ks	0,0	0,0	0,0
prio 5 ks	0,0	0,0	0,0
prio 6 ks	0,0	0,0	0,0
prio 7 ks	0,0	0,0	0,0
prio 8 ks	0,0	0,0	0,0
prio 9 ks	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	3,1	6,3	11,0
Höjd internränta	0,4	0,4	0,4
Sänkt po-pålägg	-4,9	-4,9	-4,9
Minskade inköpskostnader SEF, beslut ÅP 2025	3,8	3,8	3,8
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-7,1	-7,1	-7,1
Löneökningar from kvartal 2, 2025	3,7	8,4	13,1
Ökade kostnader för licenser, system och lagerlösning	6,0	4,5	4,5
Beredskap kök	0,5	0,5	0,5
Flytt av samordnare/utvecklare SN till KS	0,7	0,7	0,7
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	-19,0	-19,0	-19,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck	1,5	1,5	1,5
Ökat intäktskrav och exploatering	-10,0	-10,0	-10,0
EEC	-3,5	-3,5	-3,5
Borttagande utvecklingsmedel (Satsning S/M)	-7,0	-7,0	-7,0
prio 5 ks	0,0	0,0	0,0
prio 6 ks	0,0	0,0	0,0
prio 7 ks	0,0	0,0	0,0
prio 8 ks	0,0	0,0	0,0
prio 9 ks	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	519,3	535,8	552,3
Ingående ram	503,0	503,0	503,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	18,0	23,1	28,2
Effektiviseringskrav, grund	-4,4	-8,8	-13,2
Löneökningar from kvartal 2, 2024	10,0	10,0	10,0
Löneökningar kvartal 1, 2025	3,3	3,3	3,3
Inflation exkl. löneökningar	9,1	18,6	28,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,6	0,6	0,6
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Minskade inköpskostnader	-0,9	-0,9	-0,9
Feriepraktik övriga lov	1,0	1,0	1,0
Handledarstöd feripraktik sommar	0,5	0,5	0,5
prio 4 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Avn	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-4,3	7,1	18,5
Höjd internränta	0,1	0,1	0,1
Sänkt po-pålägg	-12,9	-12,9	-12,9
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,7	-0,7	-0,7
Löneökningar from kvartal 2, 2025	9,2	20,6	32,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	2,0	2,0	2,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Förstärkning SFI – till ukrainare	2,0	2,0	2,0
Prio 2 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Avn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Avn	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Förskolenämnden	836,1	847,5	865,3
Anslagsfinansierad ram	60,7	61,0	61,3
Ingående ram	26,5	26,5	26,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,6	0,2	-0,2
Effektiviseringskrav, grund	-0,4	-0,8	-1,2
Löneökningar from kvartal 2, 2024	0,4	0,4	0,4
Löneökningar kvartal 1, 2025	0,1	0,1	0,1
Inflation exkl. löneökningar	0,1	0,1	0,1
Generellt statsbidrag, fler barn i förskolan	0,4	0,4	0,4
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,4	0,4	0,4
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,4	0,4	0,4
prio 1 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 2 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Fsn	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-0,2	0,5	1,2
Höjd internränta	0,2	0,2	0,2
Sänkt po-pålägg	-0,9	-0,9	-0,9
Löneökningar from kvartal 2, 2025	0,5	1,2	1,9
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	33,4	33,4	33,4
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,4	0,4	0,4
Förskollärarsatsning	15,0	15,0	15,0
Maxtak barngrupper	15,0	15,0	15,0
Lässatsning	3,0	3,0	3,0
prio 4 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Fsn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Fsn	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Förskola (volymersättning)	628,1	639,2	656,7
Ingående ram	640,7	640,7	640,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-7,2	-6,1	-5,0
Effektiviseringskrav, grund	-6,4	-12,8	-19,2
Korrigering effektiviseringskrav ÅP 2024	-0,4	-0,4	-0,4
Demografi - utbildning	-26,7	-26,7	-26,7
Löneökningar from kvartal 2, 2024	16,2	16,2	16,2
Löneökningar kvartal 1, 2025	5,4	5,4	5,4
Inflation exkl. löneökningar	2,5	10,0	17,5
Kompensation nya lokalkostnader kök	-0,1	-0,1	-0,1
Omfördelning lokalkostnader kök pga omfördelning SEF	2,3	2,3	2,3
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	6,0	6,0	6,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	6,4	6,4	6,4
Minskade inköpskostnader	-0,4	-0,4	-0,4
prio 2 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 3 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-27,8	-11,4	5,0
Höjd internränta	0,1	0,1	0,1
Sänkt po-pålägg	-21,1	-21,1	-21,1
Måltid sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning, besparingskrav & friskvård	-0,5	-0,5	-0,5
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,4	-0,4	-0,4
Löneökningar from kvartal 2, 2025	13,4	29,8	46,2
Anpassning ramförändringar fristående, inkl administrationspålägg	3,0	3,0	3,0
Administration fristående lokaler IB 2025, växling volym	-0,8	-0,8	-0,8
Korrigering demografi beslut ÅP 2025	26,7	26,7	26,7
Demografi	-44,1	-44,1	-44,1
Korrigering kompensation fristående beslut ÅP 2025	-4,1	-4,1	-4,1
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	16,4	10,0	10,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	6,4	0,0	0,0
Höjd skolpeng	10,0	10,0	10,0
prio 2 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 3 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Förskola (lokalersättning)	147,3	147,3	147,3
Ingående ram	135,5	135,5	135,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	1,8	1,8	1,8
Kompensation nya lokaler	1,8	1,8	1,8
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Fsn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	10,0	10,0	10,0
Höjd internränta	6,3	6,3	6,3
Kompensation lokaler, förändring mot beslut ÅP	0,5	0,5	0,5
Korrigerigering kompensation lokalkostnad från ÅP 2025	-0,3	-0,3	-0,3
Lokalkostnad fristående 2024	-25,4	-25,4	-25,4
Lokalkostnad fristående 2025	28,0	28,0	28,0
Administration fristående förändring lokaler 2025	0,1	0,1	0,1
Administration fristående lokaler IB 2025, växling volym	0,8	0,8	0,8
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Fsn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Grundskolenämnden	1843,3	1887,4	1931,7
Anslagsfinansierad ram	97,8	98,3	98,8
Ingående ram	61,9	61,9	61,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,6	4,8	4,0
Effektiviseringskrav, grund	-0,9	-1,8	-2,7
Korrigerigering effektiviseringskrav ÅP 2024	1,5	1,5	1,5
Löneökningar from kvartal 2, 2024	3,7	3,7	3,7
Löneökningar kvartal 1, 2025	1,2	1,2	1,2
Inflation exkl. löneökningar	0,1	0,2	0,3
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,8	0,8	0,8
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,9	0,9	0,9
Minskade inköpskostnader	-0,1	-0,1	-0,1
prio 2 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Grn	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-0,6	0,7	2,0
Höjd internränta	0,2	0,2	0,2
Sänkt po-pålägg	-1,6	-1,6	-1,6
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,3	-0,3	-0,3
Löneökningar from kvartal 2, 2025	1,1	2,4	3,7
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	30,1	30,1	30,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring	-0,9	-0,9	-0,9
Förstärkning elevhälsa inkl. logoped	4,0	4,0	4,0
Säkerställ grundbemanning och elevassistenter	15,0	15,0	15,0
Bemanning skolbibliotek	12,0	12,0	12,0
prio 4 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Grn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Grn	0,0	0,0	0,0
Grundskola (volymersättning)	1274,1	1314,2	1354,5
Ingående ram	1210,6	1210,6	1210,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	25,6	32,5	39,6
Effektiviseringskrav, grund	-8,5	-17,0	-25,5
Korrigerig effektiveringskrav ÅP 2024	-0,6	-0,6	-0,6
Demografi - utbildning	-7,7	-7,7	-7,7
Löneökningar from kvartal 2, 2024	28,2	28,2	28,2
Löneökningar kvartal 1, 2025	9,4	9,4	9,4
Inflation exkl. löneökningar	4,8	20,2	35,8
Omfördelning lokalkostnad 2024	1,2	1,2	1,2
Omfördelning lokalkostnader kök korrigerig ÅP 2024	1,6	1,6	1,6
Kompensation nya lokalkostnader kök	2,2	2,2	2,2
Omfördelning lokalkostnader kök pga omfördelning SEF	-5,0	-5,0	-5,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	6,4	6,4	6,4
Effektiviseringskrav, politisk förändring	8,5	8,5	8,5
Minskade inköpskostnader	-2,1	-2,1	-2,1
prio 2 Grn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 3 Grn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-7,0	26,2	59,4
Höjd internränta	0,4	0,4	0,4
Kompensation nya lokalkostnader kök korrigering från ÅP 2025	0,3	0,3	0,3
Sänkt po-pålägg	-39,5	-39,5	-39,5
Måltid sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning, besparingskrav & friskvård	-0,4	-0,4	-0,4
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,5	-0,5	-0,5
Löneökningar from kvartal 2, 2025	26,8	60,0	93,2
Anpassning ramförändringar fristående, inkl administrationspålägg	6,1	6,1	6,1
Flytt av medel mellan lokal- och volymersättning	5,5	5,5	5,5
Administration fristående lokaler IB 2025, växling volym	-1,4	-1,4	-1,4
Korrigerig demografi beslut ÅP 2025	7,7	7,7	7,7
Demografi	-5,8	-5,8	-5,8
Korrigerig kompensation fristående beslut ÅP 2025	-6,2	-6,2	-6,2
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	38,5	38,5	38,5
Effektiviseringskrav, politisk förändring	8,5	8,5	8,5
Höjd skolpeng	30,0	30,0	30,0
prio 2 Grn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 3 Grn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Grundskola (lokalersättning)	287,9	287,9	287,9
Ingående ram	282,6	282,6	282,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-7,5	-7,5	-7,5
Omfördelning lokalkostnad 2024	-1,2	-1,2	-1,2
Kompensation nya lokaler	-4,7	-4,7	-4,7
Omfördelning lokalkostnader kök korrigering ÅP 2024	-1,6	-1,6	-1,6
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Grn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	12,8	12,8	12,8
Höjd internränta	10,7	10,7	10,7
Flytt av medel mellan lokal- och volymersättning	-5,5	-5,5	-5,5
Kompensation lokaler, förändring mot beslut ÅP	2,3	2,3	2,3
Korrigerig kompensation lokalkostnad från ÅP 2025	0,7	0,7	0,7
Lokalkostnad fristående 2024	-46,9	-46,9	-46,9
Lokalkostnad fristående 2025	50,0	50,0	50,0
Administration fristående förändring lokaler 2025	0,1	0,1	0,1
Administration fristående lokaler IB 2025, växling volym	1,4	1,4	1,4
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Grn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Anpassad grundskola (volymersättning)	165,4	168,9	172,4
Ingående ram	120,6	120,6	120,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	3,5	2,9	2,3
Effektiviseringskrav, grund	-1,2	-2,4	-3,6
Demografi - utbildning	1,0	1,0	1,0
Löneökningar from kvartal 2, 2024	2,6	2,6	2,6
Löneökningar kvartal 1, 2025	0,9	0,9	0,9
Inflation exkl. löneökningar	0,2	0,8	1,4
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	14,0	14,0	14,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring	1,2	1,2	1,2
Stärkt undervisningskvalitet	13,0	13,0	13,0
Minskade inköpskostnader	-0,2	-0,2	-0,2
	0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	7,1	11,2	15,3
Sänkt po-pålägg	-4,8	-4,8	-4,8
Löneökningar from kvartal 2, 2025	3,3	7,4	11,5
Korrigerig demografi beslut ÅP 2025	-1,0	-1,0	-1,0
Demografi	9,6	9,6	9,6
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	20,2	20,2	20,2
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring	1,2	1,2	1,2
Anpassade förskoleklasser	12,0	12,0	12,0
Höjd skolpeng	7,0	7,0	7,0
prio 3 Anp_Grn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Anpassad grundskola (lokalersättning)	18,1	18,1	18,1
Ingående ram	16,7	16,7	16,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,7	0,7	0,7
Inflation exkl. löneökningar	0,0	0,0	0,0
Kompensation nya lokaler	0,7	0,7	0,7
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Anp_Grn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,7	0,7	0,7
Höjd internränta	0,7	0,7	0,7
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 3 Anp_Grn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0
Gymnasienämnden	540,3	551,6	562,8

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Anslagsfinansierad ram	42,7	43,4	44,1
Ingående ram	40,4	40,4	40,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,6	0,0	-0,6
Effektiviseringskrav, grund	-0,6	-1,2	-1,8
Löneökningar from kvartal 2, 2024	0,8	0,8	0,8
Löneökningar kvartal 1, 2025	0,3	0,3	0,3
Inflation exkl. löneökningar	0,1	0,1	0,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	2,1	2,1	2,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,6	0,6	0,6
Kommunala aktivitetsansvaret	1,5	1,5	1,5
prio 2 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Gmn	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-0,5	0,8	2,1
Höjd internränta	0,1	0,1	0,1
Sänkt po-pålägg	-1,9	-1,9	-1,9
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,1	-0,1	-0,1
Löneökningar from kvartal 2, 2025	1,4	2,7	4,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,1	0,1	0,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,6	0,6	0,6
Stärkt elevhälsa inkl. logoped	2,0	2,0	2,0
Sammanslagning grundskolenämnd	-2,5	-2,5	-2,5
prio 3 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Gmn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Gmn	0,0	0,0	0,0
Gymnasiet (volymersättning)	358,0	367,8	377,5
Ingående ram	340,8	340,8	340,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	10,0	12,2	14,3
Effektiviseringskrav, grund	-3,4	-6,8	-10,2
Korrigerig effektiveringskrav ÅP 2024	-0,1	-0,1	-0,1
Demografi - utbildning	-1,0	-1,0	-1,0
Löneökningar from kvartal 2, 2024	7,7	7,7	7,7
Löneökningar kvartal 1, 2025	2,6	2,6	2,6
Inflation exkl. löneökningar	0,4	6,0	11,5
Omfördelning lokalkostnader kök korrigerig ÅP 2024	0,2	0,2	0,2
Kompensation nya lokalkostnader kök	0,3	0,3	0,3
Omfördelning lokalkostnader kök pga omfördelning SEF	3,3	3,3	3,3

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	2,6	2,6	2,6
Effektiviseringskrav, politisk förändring	3,4	3,4	3,4
Minskade inköpskostnader	-0,8	-0,8	-0,8
prio 2 Gmn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 3 Gmn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-3,4	4,2	11,8
Höjd internränta	0,1	0,1	0,1
Kompensation nya lokalkostnader kök korrigering från ÅP 2025	0,3	0,3	0,3
Sänkt po-pålägg	-8,9	-8,9	-8,9
Måltid sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning, besparingskrav & friskvård	-0,1	-0,1	-0,1
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,1	-0,1	-0,1
Löneökningar from kvartal 2, 2025	6,0	13,6	21,2
Anpassning ramförändringar fristående, inkl administrationspålägg	7,0	7,0	7,0
Flytt av medel mellan lokal- och volymersättning	6,9	6,9	6,9
Administration fristående lokaler IB 2025, växling volym	-0,7	-0,7	-0,7
Korrigering demografi beslut ÅP 2025	1,0	1,0	1,0
Demografi	-12,0	-12,0	-12,0
Korrigering kompensation fristående beslut ÅP 2025	-2,9	-2,9	-2,9
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	8,0	8,0	8,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Höjd skolpeng	8,0	8,0	8,0
prio 2 Gmn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
prio 3 Gmn (volymersättning)	0,0	0,0	0,0
Gymnasiet (lokalersättning)	93,5	93,5	93,5
Ingående ram	92,3	92,3	92,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	3,1	3,1	3,1
Kompensation nya lokaler	3,3	3,3	3,3
Omfördelning lokalkostnader kök korrigering ÅP 2024	-0,2	-0,2	-0,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Gmn	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-1,9	-1,9	-1,9
Höjd internränta	2,5	2,5	2,5
Flytt av medel mellan lokal- och volymersättning	-6,9	-6,9	-6,9
Kompensation lokaler, förändring mot beslut ÅP	-1,8	-1,8	-1,8
Korrigering kompensation lokalkostnad från ÅP 2025	-0,8	-0,8	-0,8
Lokalkostnad fristående 2024	-21,7	-21,7	-21,7
Lokalkostnad fristående 2025	26,0	26,0	26,0
Administration fristående förändring lokaler 2025	0,1	0,1	0,1
Administration fristående lokaler IB 2025, växling volym	0,7	0,7	0,7
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Gmn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Anpassad gymnasieskola (volymersättning)	39,8	40,6	41,4
Ingående ram	28,8	28,8	28,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,5	2,4	2,3
Effektiviseringskrav, grund	-0,3	-0,6	-0,9
Demografi - utbildning	1,6	1,6	1,6
Löneökningar from kvartal 2, 2024	0,8	0,8	0,8
Löneökningar kvartal 1, 2025	0,3	0,3	0,3
Inflation exkl. löneökningar	0,1	0,3	0,5
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,3	0,3	0,3
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,3	0,3	0,3
	0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,9	1,8	2,7
Sänkt po-pålägg	-1,1	-1,1	-1,1
Löneökningar from kvartal 2, 2025	0,7	1,6	2,5
Korrigerig demografi beslut ÅP 2025	-1,6	-1,6	-1,6
Demografi	2,9	2,9	2,9
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	7,3	7,3	7,3
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,3	0,3	0,3
Förstärkning ökat elevantal	7,0	7,0	7,0
Anpassad gymnasieskola (lokalersättning)	6,3	6,3	6,3
Ingående ram	5,9	5,9	5,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,2	0,2	0,2
Inflation exkl. löneökningar	0,0	0,0	0,0
Kompensation nya lokaler	0,2	0,2	0,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Anp_Gmn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,2	0,2	0,2
Höjd internränta	0,2	0,2	0,2
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 anp Gmn (lokalersättning)	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Kommunrevisionen	3,3	3,3	3,3
Ingående ram	3,2	3,2	3,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,1	0,1	0,1
Förändring utifrån KF presidiums förslag	0,1	0,1	0,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Komrev	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Komrev	0,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	380,9	387,2	394,0
Ingående ram	358,8	358,8	358,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	8,9	10,3	12,3
Effektiviseringskrav, grund	-3,1	-6,2	-9,3
Löneökningar from kvartal 2, 2024	4,1	4,1	4,1
Löneökningar kvartal 1, 2025	1,4	1,4	1,4
Inflation exkl. löneökningar	4,5	9,6	14,7
Kompensation kapitalkostnader	2,6	2,6	2,6
Trygga unga, omfördelning SN & KFN	-0,6	-1,2	-1,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-1,0	-1,0	-1,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Minskade inköpskostnader	-1,0	-1,0	-1,0
prio 2 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Kfn	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	3,4	8,3	13,1
Höjd internränta	4,3	4,3	4,3
Sänkt po-pålägg	-6,1	-6,1	-6,1
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,2	-0,2	-0,2
Löneökningar from kvartal 2, 2025	4,3	9,7	15,1
IOP- idrott utan gränser	1,1	0,6	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	10,8	10,8	10,8
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Söndagsöppet biblioteket - året om	1,8	1,8	1,8
Trygghetssatsning	5,0	5,0	5,0
Införa kompiskort	4,0	4,0	4,0
prio 4 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Kfn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Kfn	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
prio 9 Kfn	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Räddningstjänst- och tillståndsnämnden	90,9	93,7	96,5
Ingående ram	103,1	103,1	103,1
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-11,6	-11,2	-10,8
Effektiviseringskrav, grund	-0,1	-0,2	-0,3
Korrigerig ram, 1 förvaltning	-13,6	-13,6	-13,6
Löneökningar from kvartal 2, 2024	2,2	2,2	2,2
Löneökningar kvartal 1, 2025	0,7	0,7	0,7
Inflation exkl. löneökningar	0,4	0,9	1,4
Kompensation kapitalkostnader	0,3	0,3	0,3
Effektivisering organisationsförändring	-1,0	-1,0	-1,0
Kostnader organisationsförändring	-0,5	-0,5	-0,5
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-0,3	-0,3	-0,3
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Minskade inköpskostnader	-0,3	-0,3	-0,3
prio 2 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Mrn	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-0,3	2,1	4,5
Höjd internränta	1,0	1,0	1,0
Sänkt po-pålägg	-3,4	-3,4	-3,4
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,1	-0,1	-0,1
Löneökningar from kvartal 2, 2025	2,0	4,4	6,8
Utökning beslut ÅP 2024 av nytt löne/pensionsavtal SAP-R	0,2	0,2	0,2
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
prio 1 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 2 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Mrn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Mrn	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Serviceämnden	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Serviceämnd	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Serviceämnd	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	634,9	645,4	656,2
Ingående ram	614,4	614,4	614,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	12,7	10,5	7,8
Effektiviseringskrav, grund	-9,0	-18,0	-27,0
Löneökningar from kvartal 2, 2024	13,1	13,1	13,1
Löneökningar kvartal 1, 2025	4,4	4,4	4,4
Inflation exkl. löneökningar	5,6	11,8	18,1
Utökad bemanning socialsekreterare	-2,0	-2,0	-2,0
Trygga unga, omfördelning SN & KFN	0,6	1,2	1,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-0,9	-0,9	-0,9
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Minskade inköpskostnader	-0,9	-0,9	-0,9
prio 2 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Sn	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-5,3	7,4	20,9
Höjd internränta	0,4	0,4	0,4
Sänkt po-pålägg	-15,5	-15,5	-15,5
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,5	-0,5	-0,5
Löneökningar from kvartal 2, 2025	11,0	23,7	37,2
Flytt av samordnare/utvecklare SN till KS	-0,7	-0,7	-0,7
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	14,0	14,0	14,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Förstärkning fältare	3,0	3,0	3,0
Trygghetsvakter	4,0	4,0	4,0
Stadsmissionen	3,0	3,0	3,0
Ungdomsjouren Fria	2,0	2,0	2,0
Kartläggning hedersrelaterat våld och förtryck i skolan	2,0	2,0	2,0
prio 6 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Sn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Sn	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Samhällsbyggnadsnämnden	450,9	459,2	466,8
Ingående ram	413,8	413,8	413,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	24,2	27,0	29,7
Effektiviseringskrav, grund	-5,0	-10,0	-15,0
Korrigerig ram, 1 förvaltning	13,6	13,6	13,6
Löneökningar from kvartal 2, 2024	3,2	3,2	3,2
Löneökningar kvartal 1, 2025	1,1	1,1	1,1
Inflation exkl. löneökningar	7,1	14,9	22,6
Kompensation kapitalkostnader	5,7	5,7	5,7
Effektivisering organisationsförändring	-1,0	-1,0	-1,0
Kostnader organisationsförändring	-0,5	-0,5	-0,5
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-1,6	-1,6	-1,6
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Minskade inköpskostnader	-1,6	-1,6	-1,6
prio 2 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Sbn	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	12,4	17,9	22,8
Höjd internränta	13,4	13,4	13,4
Sänkt po-pålägg	-4,8	-4,8	-4,8
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,3	-0,3	-0,3
Löneökningar from kvartal 2, 2025	3,9	9,4	14,3
Tillsyn Senior tom. år 2028	0,2	0,2	0,2
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	2,1	2,1	2,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
P-skiva centrum	2,0	2,0	2,0
Utredning laddstolpar i lyktstolpar	0,1	0,1	0,1
prio 3 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Sbn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Sbn	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Torshälla stads nämnd	51,0	50,5	49,5
Ingående ram	52,7	52,7	52,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	1,9	1,4	0,4
Effektiviseringskrav, grund	-0,6	-1,2	-1,8
Inflation exkl. löneökningar	0,9	1,8	2,8
Kompensation kapitalkostnader	1,4	1,4	1,4
Utveckling Torshälla hamn	0,2	-0,6	-2,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-0,2	-0,2	-0,2
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Minskade inköpskostnader	-0,2	-0,2	-0,2
prio 2 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Tsn	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	1,6	1,6	1,6
Höjd internränta	1,6	1,6	1,6
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	-5,0	-5,0	-5,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring	0,0	0,0	0,0
Avskaffa nämnd	-5,0	-5,0	-5,0
prio 2 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 3 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 4 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 5 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 6 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 7 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 8 Tsn	0,0	0,0	0,0
prio 9 Tsn	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	2,6	5,9	2,6
Ingående ram	5,9	5,9	5,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-3,3	0,0	-3,3
Förändrad ram valår	-3,3	0,0	-3,3
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Valnämnd	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Valnämnd	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Vård- och omsorgsnämnden	2468,8	2582,0	2731,0
Ingående ram	2302,0	2302,0	2302,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	83,2	127,5	191,0
Effektiviseringskrav, grund	-34,5	-69,0	-103,5
Demografi - personer med funktionshinder	16,5	33,0	49,5
Demografi - ordinärt boende	19,2	25,7	15,6
Demografi - vård och omsorgsboende	6,5	39,9	118,9
Löneökningar from kvartal 2, 2024	49,2	49,2	49,2
Löneökningar kvartal 1, 2025	16,4	16,4	16,4
Inflation exkl. löneökningar	9,9	22,3	34,9
Generellt statsbidrag, minska antalet timanställda inom äldreomsorgen	-10,0	-10,0	-10,0
Generellt statsbidrag, utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden	-5,0	-10,0	-10,0
Stärkt grundbemanning inom äldreomsorgen och förstärkning inom funktionshinderområdet	15,0	30,0	30,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	31,1	41,1	51,1
Effektiviseringskrav, politisk förändring	35,0	35,0	35,0
Cirkulationstvätt	0,0	10,0	20,0
Minskade inköpskostnader	-3,9	-3,9	-3,9
prio 3 Von	0,0	0,0	0,0
prio 4 Von	0,0	0,0	0,0
prio 5 Von	0,0	0,0	0,0
prio 6 Von	0,0	0,0	0,0
prio 7 Von	0,0	0,0	0,0
prio 8 Von	0,0	0,0	0,0
prio 9 Von	0,0	0,0	0,0
Justering komplettering årsplan			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-35,0	23,9	99,4
Höjd internränta	8,7	8,7	8,7
Sänkt po-pålägg	-74,0	-74,0	-74,0
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-2,8	-2,8	-2,8
Löneökningar from kvartal 2, 2025	52,3	117,7	183,1
Demografi - ordinärt boende	-19,2	-25,7	-15,6
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	87,5	87,5	87,5
Effektiviseringskrav, politisk förändring	34,5	34,5	34,5
Färska matlådor	6,0	6,0	6,0
Förstärkt bemanning	15,0	15,0	15,0
Utbildning palliativ vård	3,0	3,0	3,0
Övrig LSS-förstärkning	4,0	4,0	4,0
Anhörigstöd för omsorg av personer under 18 år	25,0	25,0	25,0
prio 6 Von	0,0	0,0	0,0
prio 7 Von	0,0	0,0	0,0
prio 8 Von	0,0	0,0	0,0
prio 9 Von	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Överförmyndarnämnden	14,2	14,7	15,2
Ingående ram	13,8	13,8	13,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,7	0,7	0,7
Löneökningar from kvartal 2, 2024	0,5	0,5	0,5
Löneökningar kvartal 1, 2025	0,2	0,2	0,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Öfn	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-0,3	0,2	0,7
Sänkt po-pålägg	-0,7	-0,7	-0,7
Löneökningar from kvartal 2, 2025	0,4	0,9	1,4
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
prio 1 Öfn	0,0	0,0	0,0
KOMMUNGEMENSAMMA KOSTNADER			
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
Fastighetsenheten (KS)	14,3	14,3	14,3
Ingående ram	2,3	2,3	2,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-0,9	-0,9	-0,9
Minskade inköpskostnader	-0,9	-0,9	-0,9
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	12,9	12,9	12,9
Höjd internränta	12,9	12,9	12,9
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 1 fastighet	0,0	0,0	0,0
Mark och exploatering (KS)	-47,0	-67,0	-97,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Mark och exploatering (KS)	0,0	0,0	0,0
Exploatering (KS)	-50,0	-70,0	-100,0
Ingående ram	-50,0	-50,0	-50,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-20,0	-35,0	-55,0
Förändring exploateringsresultat	-20,0	-35,0	-55,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 1 exploatering	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	20,0	15,0	5,0
Förändring exploateringsresultat	20,0	15,0	5,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 1 exploatering	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Mark och infrastruktur (KS)	3,0	3,0	3,0
Ingående ram	3,0	3,0	3,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 1 mark och infrastruktur	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 1 mark och infrastruktur	0,0	0,0	0,0
Skaderegleringsutgifter	17,4	17,4	17,4
Ingående ram	17,4	17,4	17,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Pensionsutbetalningar (netto)	143,3	67,1	110,7
Ingående ram	196,0	196,0	196,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-270,0	-332,0	-323,0
Förändring pensionskostnader	-270,0	-332,0	-323,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	217,3	203,1	237,7
Sänkt po-pålägg	207,2	193,0	227,6
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	10,1	10,1	10,1
Miljöavgifter på personbilar och flyg	-2,0	-2,0	-2,0
Ingående ram	-2,0	-2,0	-2,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Miljöavgifter på personbilar och flyg	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Miljöavgifter på personbilar och flyg	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Riktade statsbidrag	-21,0	-21,0	-21,0
Ingående ram	-21,0	-21,0	-21,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Kommungemensam skolpeng	0,0	30,0	45,0
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	30,0	45,0
Kompensation nya lokaler	0,0	30,0	45,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Kommungemensam skolpeng	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Kommungemensam skolpeng	0,0	0,0	0,0
Internränta	-215,0	-218,0	-223,0
Ingående ram	-140,0	-140,0	-140,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-2,0	-5,0	-10,0
Ökad internränta till följd av ökade investeringar	-2,0	-5,0	-10,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-73,0	-73,0	-73,0
Höjd internränta	-72,4	-72,4	-72,4
Köp från SEF sänkt PO, IT- ramväxling, internräntehöjning & besparingskrav	-0,6	-0,6	-0,6
Tjänsteköp från koncernbolagen	7,2	7,2	7,2
Ingående ram	8,2	8,2	8,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-1,0	-1,0	-1,0
Anpassning planerad extrautdelning	-1,0	-1,0	-1,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Finansiell leasing	5,9	5,9	5,9
Ingående ram	3,9	3,9	3,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	2,0	2,0	2,0
Finansiell leasing	2,0	2,0	2,0
Budgetregleringsposter:			
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
KS allmänna	6,9	6,9	6,9
Ingående ram	6,9	6,9	6,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
KS allmänna	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
KS allmänna	0,0	0,0	0,0
Kollektivtrafik	17,0	17,0	17,0
Ingående ram	18,0	18,0	18,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-1,0	-1,0	-1,0
Minskade inköp	-1,0	-1,0	-1,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Kollektivtrafik	0,0	0,0	0,0
Reserv - oförutsett	25,0	25,0	25,0
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Reserv - oförutsett	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	25,0	25,0	25,0
Reserv obalanser	25,0	25,0	25,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Reserv - oförutsett	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Demografi skola	20,0	20,0	20,0
Ingående ram	10,0	10,0	10,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	10,0	10,0	10,0
Demografi - utbildning	10,0	10,0	10,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Demografi skola	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Demografi skola	0,0	0,0	0,0
Demografi ordinärt boende	20,0	25,0	15,0
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Demografi ordinärt boende	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	20,0	25,0	15,0
Demografi - ordinärt boende	20,0	25,0	15,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Demografi ordinärt boende	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnader - helårseffekt tidigare års beslutade investeringar	20,0	27,0	27,0
Ingående ram	14,0	14,0	14,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	6,0	6,0	6,0
Kompensation kapitalkostnader	6,0	6,0	6,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	7,0	7,0
Kapitalkostnader - nya investeringar och helårseffekt tidigare år	0,0	7,0	7,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnader - nya investeringar och helårseffekt tidigare år	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Arena och bad	17,0	17,0	17,0
Ingående ram	17,0	17,0	17,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Arena och bad	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Arena och bad	0,0	0,0	0,0
Arbetskor, vård- och omsorg och förskola	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	0,9	0,9	0,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-0,9	-0,9	-0,9
Anpassning av ram	-0,9	-0,9	-0,9
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Arbetskor, vård- och omsorg och förskola	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Arbetskor, vård- och omsorg och förskola	0,0	0,0	0,0
Höjd internränta	4,0	4,0	4,0
Ingående ram	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,0	5,0	5,0
Höjd internränta	5,0	5,0	5,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Höjd internränta	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-1,0	-1,0	-1,0
Höjd internränta	-1,0	-1,0	-1,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Höjd internränta	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Stimulansbidrag finansiering av introduktionsjobb och nystartsjobb avn	10,0	10,0	10,0
Ingående ram	10,0	10,0	10,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Stimulansbidrag finansiering av introduktionsjobb och nystartsjobb avn	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Stimulansbidrag finansiering av introduktionsjobb och nystartsjobb avn	0,0	0,0	0,0
Lönereserv	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	158,3	158,3	158,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-10,1	147,9	322,9
Löneökningar from kvartal 2, 2024	-158,3	-158,3	-158,3
Löneökningar kvartal 2-4, 2025	148,2	306,2	481,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Lönereserv	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-148,2	-306,2	-481,2
Löneökningar from kvartal 2, 2025	-148,2	-306,2	-481,2
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Lönereserv	0,0	0,0	0,0
Idrott och föreningsliv	4,0	0,0	0,0
Ingående ram	2,0	2,0	2,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,0	-2,0	-2,0
Satsning idrott och föreningsliv	2,0	-2,0	-2,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Idrott och föreningsliv	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Idrott och föreningsliv	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
SFI glappet och integrationssamordnare AVN	61,7	61,7	61,7
Ingående ram	61,7	61,7	61,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
SFI glappet och integrationssamordnare AVN	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
SFI glappet och integrationssamordnare AVN	0,0	0,0	0,0
Tolkkostnader SN	6,5	6,5	6,5
Ingående ram	6,5	6,5	6,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Tolkkostnader SN	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Tolkkostnader SN	0,0	0,0	0,0
Reserv ökade kostnader vinterväghållning, nytt avtal	-7,0	-7,0	-7,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	3,0	3,0	3,0
Reserv ökade kostnader vinterväghållning, nytt avtal	3,0	3,0	3,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	-10,0	-10,0	-10,0
Effektivisera upphandlingsprocessen	-10,0	-10,0	-10,0
Kapitalkostnader nya investeringar	-4,5	-3,2	-1,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	3,0	4,3	6,3
Kapitalkostnader nya investeringar	3,0	4,3	6,3
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	-7,5	-7,5	-7,5
Besparing administration, kommunikation	-7,5	-7,5	-7,5
Prio 3	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 3	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 3	0,0	0,0	0,0
Prio 4	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 4	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Prio 4	0,0	0,0	0,0
Prio 5	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 5	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 5	0,0	0,0	0,0
Prio 6	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 6	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 6	0,0	0,0	0,0
Prio 7	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 7	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 7	0,0	0,0	0,0
Prio 8	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 8	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 8	0,0	0,0	0,0
Prio 9	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 9	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Prio 9	0,0	0,0	0,0

Summa Nettokostnader

	2025	2026	2027
FINANSIERING			
Kommunalskatt	-8385,0	-8625,0	-8886,0
Ingående ram	-7984,3	-7984,3	-7984,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-315,7	-577,7	-834,7
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-315,7	-577,7	-834,7
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Skatteintäkter, mnkr	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-85,0	-63,0	-67,0
Ny skatteprognos och skattutjämning	-85,0	-63,0	-67,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Skatteintäkter, mnkr	0,0	0,0	0,0
Finansnetto exkl utdelning kommunala bolag	30,8	54,6	79,4
Ingående ram	32,6	32,6	32,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	14,4	46,4	83,4
Finansnetto	14,4	46,4	83,4
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-6,0	-12,0	-23,0
Finansiella kostnader	-6,0	-12,0	-23,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	-10,2	-12,4	-13,6
Finansnetto	-10,2	-12,4	-13,6
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0
Ordinarie utdelning kommunala bolag	-140,0	-140,0	-140,0
Ingående ram	-140,0	-140,0	-140,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändring av ordinarie utdelning, mnkr	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändring av avkastningskravet, mnkr	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk plan, alla belopp i mnkr

	2025	2026	2027
Planerad extrautdelning kommunala bolag	0,0	0,0	0,0
Ingående ram	-181,0	-181,0	-181,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	180,0	180,0	180,0
Utdelning	180,0	180,0	180,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändring av extra utdelning, mnkr	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	1,0	1,0	1,0
Anpassning planerad extrautdelning	1,0	1,0	1,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändring av extra utdelning, mnkr	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	355,0	360,0	365,0
Ingående ram	355,0	355,0	355,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	5,0	10,0
Avskrivningar	0,0	5,0	10,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0
<i>Justering komplettering årsplan</i>			
<u>Ramförändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i komplettering årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0

Tabell 1.

Investeringsbudget för anläggningar och lokaler, per nämnd 2025-2029

	2025	2026	2027	2028	2029
Kommunstyrelsen	733	886	781	360	307
- Verksamhetsfastigheter	733	886	781	360	307
- varav förskoleverksamhet	20	84	20	0	0
- varav grundskoleverksamhet	116	180	176	76	0
- varav gymnasieverksamhet	0	0	0	0	0
- varav gemensamt skolverksamhet	84	166	93	82	105
- varav vård och omsorgsverksamhet	209	221	247	20	131
- varav övriga fastigheter och lokaler	304	235	245	182	71
- varav förskjutning projekt	0	0	0	0	0
Kultur och fritidsnämnden	39	45	28	15	13
Räddningstjänst- och tillståndsnämnden	7	4	6	5	0
Samhällsbyggnadsnämnden	130	156	137	138	106
- varav kommunala	107	146	127	138	106
- varav medfinansiering till statlig infrastruktur	22	10	10	0	0
Torshälla stads nämnd	26	20	41	117	10
Summa nämndernas investeringar	935	1 111	993	635	436
KS Exploaterings- och markverksamhet	118	99	110	110	98
Summa anläggningsinvesteringar	1 053	1 210	1 103	745	534
Inventarieinvesteringar prel.	80	80	80	80	80
Summa investeringar	1 133	1 290	1 183	825	614
<i>Självfinansieringsgrad</i>	<i>33%</i>	<i>35%</i>	<i>36%</i>	<i>55%</i>	<i>77%</i>
<i>Självfinansiering mnkr</i>	<i>379</i>	<i>450</i>	<i>428</i>	<i>453</i>	<i>471</i>

INVESTERINGSBUDGET FÖR ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER 2025-2029 (mnkr)

Kommunstyrelsen

Fastigheter förskoleverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Nougaten (beställs 2022), varav kök 4 mnkr	Leasing	X			X			
Backa, ny ersätter en, inkl kök 15 mnkr	253201	X			X	X	X	
Sundbyvägen ny, ersätter den gamla inkl kök 15 mnkr	253202	X		X	X	X		
Pågående investeringar								
Eskilshem, leasing, varav kök 4 mnkr	Leasing	X	X					
Fogdegatans förskola - nybyggnad, inkl kök 8 mnkr	183202	X	X					
Summa Investering				20	84	20	0	0
- varav kök			12		4	45		

Fastigheter grundskoleverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Kjula, utbyggnad	183204	X			X	X	X	
Munktellskolan, 7-9 etapp 2 inkl kök 19 mnkr	233202	X	X	X	X			
Munktellskolan, idrottshall	233202	X				X	X	X
idrottshall centralt	253203	X		X	X	X		
Mesta Ny F-9 inkl kök 23 mnkr	Plan	X			X	X	X	
Björktorp, ombyggnation	243201	X	X	X	X			
Grundläggning tillfälliga lokaler, Mesta skola		X		X				
Pågående investeringar								
Djurgårdsskolan, ombyggnation	243202		X					
Summa Investering				116	180	176	76	0
- varav kök			7		19		23	

Fastigheter gymnasieverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Pågående investeringar								
Idrottshall framtiden 1	233201	X	X					
Rekarne ombyggnation	213202	X	X					
Summa Investering				0	0	0	0	0

Fastigheter skolverksamhet, gemensamt	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Tegelviken ny förskola inkl kök 23 mnkr	203208	X		X	X	X		
Tegelviken idrottshall		X		X	X			
Tegelviken matsal med entre + angöring		X		X	X			
Anpassad skola Balsta in kök 23 mnkr		X					X	X
Hällberga fsk inkl kök (ersätter 2 fsk och 3 kök)	253204	X			X	X	X	
Hällberga gsk, ombyggnation och nybyggn. In i fsk	253205	X			X	X	X	
Verksamhets- och säkerhetsanpassningar inkl. utemiljö	Ram			X	X	X	X	X
Pågående investeringar								
Fristadsskolan (Vildrosen + V.Folkskolan ombyggnation)	223201	X	X					
Summa Investering				84	166	93	82	105
- varav kök					23			23

Fastigheter vård- och omsorgsverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Kälby (planeras ersätta Snäckberget)	253401	X	X	X	X			
Djursta	253402	X		X	X			
Nytt gruppboende	Plan	X				X	X	
Nytt gruppboende	Plan	X				X	X	
Nytt korttidsboende barn (Glömsta)	253403	X	X	X	X			
Voob 2024 nr 2, egen regi, byggnationen leasas	223403	X			X	X		
Lagersberg	Plan	X					X	X
Verksamhetsanpassningar	Ram			X	X	X	X	X
Nytt gruppboende, anpassat demens yngre än 65 år		X		X	X	X		
Upprustning utemiljö		X			X			
Pågående investeringar								
Spångagården, leasing samtliga etapper	193406	X	X					
Nytt boende Skogstorp (60 platser)	223404	X	X	X	X			
Skogstorp, Backa 2:1	193402	X	X					
Vävle (Jäder-Sundby 2:33)	193401	X	X					
Samsjuklighet	213401	X	X	X	X			
Ekeby	223402	X		X	X			
Summa Investering				209	221	247	20	131
<i>- varav kök</i>								

Övriga fastigheter och lokaler	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Mindre ombyggnader	Ram			X	X	X	X	X
Säkerhet	Ram			X	X	X	X	X
Tillgänglighet	Ram			X	X	X	X	X
Solel	Ram			X	X	X	X	X
Storkök	Ram			X	X	X	X	X
Energi- och miljöåtgärder	Ram			X	X	X	X	X
Komponentutbyte	Ram			X	X	X	X	X
Laddstolpar	Ram			X	X	X	X	X
Räddningsstation syd inkl vätgas	Plan	X				X	X	
Reservkraft	214301	X	X	X	X	X	X	X
Krisberedskap Tegelviken		X			X			
Slagtaskolan, kök	234102	X	X	X				
Hällby kök	Plan	X		X				
Lås och larm i Värjan	234302	X	X	X				
Trumman	233201	X	X	X	X	X		
Årby ersätta vattenskadat omklädningsrum	243502	X	X	X				
Torsharg ersätta nedbrunnet omklädningsrum		X	X					
Viljan - ombyggnad för AVF	Plan	X		X	X			
Renovering Stadsteatern 100 år	Plan	X		X				
Gökstens skolgård		X		X				
Verksamhetsanpassning socialförvaltningen	Ram			X	X	X	X	X
Verksamhetsanpassning kök	Ram			X	X	X	X	X
Kvarnen		X		X				
Pågående investeringar								
Batterilager isstadion	234301	X	X					
Rekarne, kök (projekt kyld matlåda)	234105	X	X					
Djurgårdsskolans kök	244101	X	X					
Slottskolans kök	234103	X	X					
UPMEF II		X	X	X	X	X	X	
Summa investering				304	235	245	182	71
- varav kök				32	8	8	8	8

Förskjutning projekt

Summa fastighets- och exploateringsenheten

733

886

781

360

307

Kultur- och fritidsnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Ny fotbollsplan Balsta (uppvärmd	233506	X		X	X			
Allaktivitetsplats Fröslunda Sturehöjden FLR	253504	X		X		X		
Utveckling kulturlokaler, etapp 1	253503	X		X				
Utveckling kulturlokaler, etapp 2		X			X			
Skjulstahallen (finansiell leasing)	253505	X		X				
Gröndal belysning och trafiksäkerhet	253502	X		X		X		
Gröndal parkeringar	Plan	X			X		X	
Flytt av Fröslunda IP och Lagersbergs konstgräs	Plan	X				X	X	X
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	
Ekängens idrottsområde etapp 1	Plan	X			X	X		
Ekängens idrottsområde etapp 2	Plan	X				X	X	X
Mindre projektinvesteringar	253501	X		X	X	X		
Utredning utomhusbad		X			X			
Pågående investeringar								
Ekängens utvecklingsplan	203507	X	X	X				
Idrottens infrastruktur	213501	X	X	X	X			
Förbättringar i friluftsområden, friluftslivsplan	223501	X	X	X				
Fortsatt utveckling Vilsta	223502	X	X	X				
Allaktivitetsplats, nya underlag till "kulanplaner"	233501	X	X	X				
Belysning Fröslunda IP och del av FLR	233505	X	X	X				
Eskilstuna motorsportcenter	233508	X	X	X				
Eskilstuna motorsportcenter - VA Gröndal SMK	233503	X	X	X				
Summa investering				39	45	28	15	13

Räddningstjänst- och tillståndsnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Övningsanordningar	241901	X	X	X				
Brandfordon	251901	X		X				
Brandstation syd , inventarier	Plan	X			X			
Brandstation syd, bemanning	Plan	X						
Brandfordon	Plan	X				X		
Brandfordon	Plan	X					X	
Pågående investeringar								
Brandfordon	231901	X	X					
Brandfordon	241902	X	X					
Summa Investering				7	4	6	5	0

Samhällsbyggnadsnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Utbyte belysning	Ram	X		X	X	X	X	
Beläggingsarbeten	Ram	X		X	X	X	X	X
Mindre projektinvesteringar 2025	251001	X		X				
Mindre projektinvesteringar 2026	Plan				X			
Mindre projektinvesteringar 2027	Plan					X		
Mindre projektinvesteringar 2028	Plan						X	
Mindre projektinvesteringar 2029	Plan							X
Stadsparken, bryggor västra	251002	X		X				
Vilsta Lekplats, belysning badvägen	251003	X		X				
Strandskoning, Universitetsplatsen - Faktorigatan	Plan			X	X			
Stadsparken, bryggor östra	Plan				X			
Strömsholmen	Plan				X			
Invallning Eskilstunaån	Plan				X			
Våtmark Klippbergen	Plan					X		
Omdragning Vilstastigen, samlingsplatser & skyltning	Plan					X		
Renovering kaj, Smörtorget	Plan					X		
Stadsdelspark FRL-området	Plan					X	X	X
Måttjohanssons väg - Gapsundins väg	Plan						X	
Skiftinge stadsdelspark + torg	Plan						X	
Åtgärder befintliga vägar i Odlaeren	Plan						X	
Reparation broar Vilsta herrgård	Plan						X	
Reparation bro, Folkesta	Plan						X	
Kloster kyrkopark	Plan						X	
Kungsplan	Plan						X	X
Shared space, Nygatan	Plan						X	X
Gc Folkesta Dalby	Plan							X
Kungsgatan, Tullgatan - Ståhlbergsvägen	Plan							X
Reparation bro, Kjulavägen	Plan							X
Cirkulationsplats, Strängnäsavägen - Kungsladugårdsgatan	Plan							X
Reparation bro, Nybron								X
Installation av värmeslingor i samband med ombyggnation	Plan	X		X	X	X	X	X
Rullstolsgångor		X		X				
Ökad framkomlighet trafik		X		X	X	X		
Ökad belysning otrygga platser		X		X	X			
Hundrastgård		X				X		

Pågående investeringar							
Stadsparken entréer	X	X	X				
Tullgatan	X	X	X				
Renovering kaj, Köpmangatan	X	X	X				
Smedjegatan vid St. Eskil	X	X	X				
Sturegatan	X	X		X			
Vilsta Entretorg	X	X	X				
Förskjutning projekt							
Summa Investering			107	146	127	138	106
Väg 53, genomfart Eskilstuna	X	X	X	X	X		
Gc Hällby-Kvicksund	X	X	X				
Summa medfinansiering statlig infrastruktur			22	10	10	0	0
Summa total			130	156	137	138	106

Torshälla stads nämnd

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Mindre projektinvesteringar 2025	252101	X		X	X			
Mindre projektinvesteringar 2026	Plan							
Mindre projektinvesteringar 2027	Plan					X		
Mindre projektinvesteringar 2028	Plan							
Mindre projektinvesteringar 2029	Plan							X
Båtbryggor fortsättning Alnö	252102	X		X				
Båtbryggor Östra kanalen	Plan	X			X			
Bad, Krusgårdsparken	Plan					X		
Östra Torget	Plan						X	
Krusgårdsbron	Plan						X	
Gästhamn	Plan						X	
Båtplatser vid hamnen	Plan						X	
Pågående investeringar								
Båtplatser, Hamnen (Alnö)	212103	X	X	X				
Bryggor MälARBADEN	202101	X	X	X				
Septitank och bryggor MälARBADEN	182103	X	X	X				
Båtbryggor 2023 (Alnö)		X	X	X				
Bjällerstavägen		X	X	X				
Summa Investering				26	20	41	117	10

Kommunstyrelsen Exploaterings- och markinvesteringar

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2024-12-31	2025	2026	2027	2028	2029
Exploatering	Ram	X		X	X	X	X	X
Strategiska markköp	Ram			X	X	X	X	X
Mindre mark- och fastighetsköp	Ram	X		X	X	X	X	X
Dagvattenprojekt	234601	X	X	X				
Pågående investeringar								
Bevarande av kulturmiljö Munktellstaden/Nötknäpparen	Plan	X		X	X	X	X	X
Summa investering				118	99	110	110	98
Summa investeringar och medfinansiering till statlig infrastruktur				935	1 111	993	635	436
Summa Exploaterings- och markinvesteringar				118	99	110	110	98
Summa total				1 053	1 210	1 103	745	534
- varav leasing				0	144	210	0	0